

KAPOSVÁRI KODÁLY ZOLTÁN KÖZPONTI ÁLTALÁNOS ISKOLA
TOLDI LAKÓTELEPI TAGISKOLÁJA

7400 Kaposvár, Szondi u. 3.

OM kód: 033966

HELYI TANTERVE

Módosítva: 2024. szeptember 2-án

2024

Az intézmény elnevezése: Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola
Toldi Lakótelepi Tagiskolája

intézmény OM azonosítója: 033966

Az intézmény székhelye: 7400 Kaposvár, Szondi u. 3.

Az alapítás éve: 1981.

Az alapító szerv neve Kaposvár Város Tanácsa

Az alapító jogutódja, az intézmény fenntartója, működtetője és felügyeleti szerve:

Kaposvári Tankerületi Központ

7400 Kaposvár, Szántó u. 5.

Az iskola évfolyamainak száma: 1-8. évfolyam (évfolyamonként 2-2 osztály)

Tanulói létszámadatok: engedélyezett maximális létszám: 460

Az intézmény feladata és alaptevékenysége:

- általános iskolai nevelés-oktatás
 - nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 460 fő)
 - alsó tagozat, felső tagozat
 - 1. évfolyamtól 8. évfolyamig
 - a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - látási fogyatékos) nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 460 fő)
 - integrációs felkészítés
- egyéb foglalkozások: napközi, tanulószoba
- iskolai könyvtár: iskolai/ kollégiumi könyvtár
- mindennapos testnevelés biztosításának módja: saját tornaterem
- a testnevelésórák keretében megvalósított úszásoktatás módja: együttműködésben, megállapodás alapján

Az intézményvezető kinevezése: az intézményvezetőt a Kaposvári Tankerületi Központ nevezi ki. A kiválasztás nyilvános pályázat útján történik. A főigazgató gyakorolja a munkáltatói jogköröket.

Feladatellátást szolgáló vagyon:

Kaposvár Megyei Jogú város Önkormányzatának tulajdonában álló 5504/6 hrsz-ú ingatlan, valamint az intézmény vagyonleltárában nyilvántartott tárgyi eszközök.

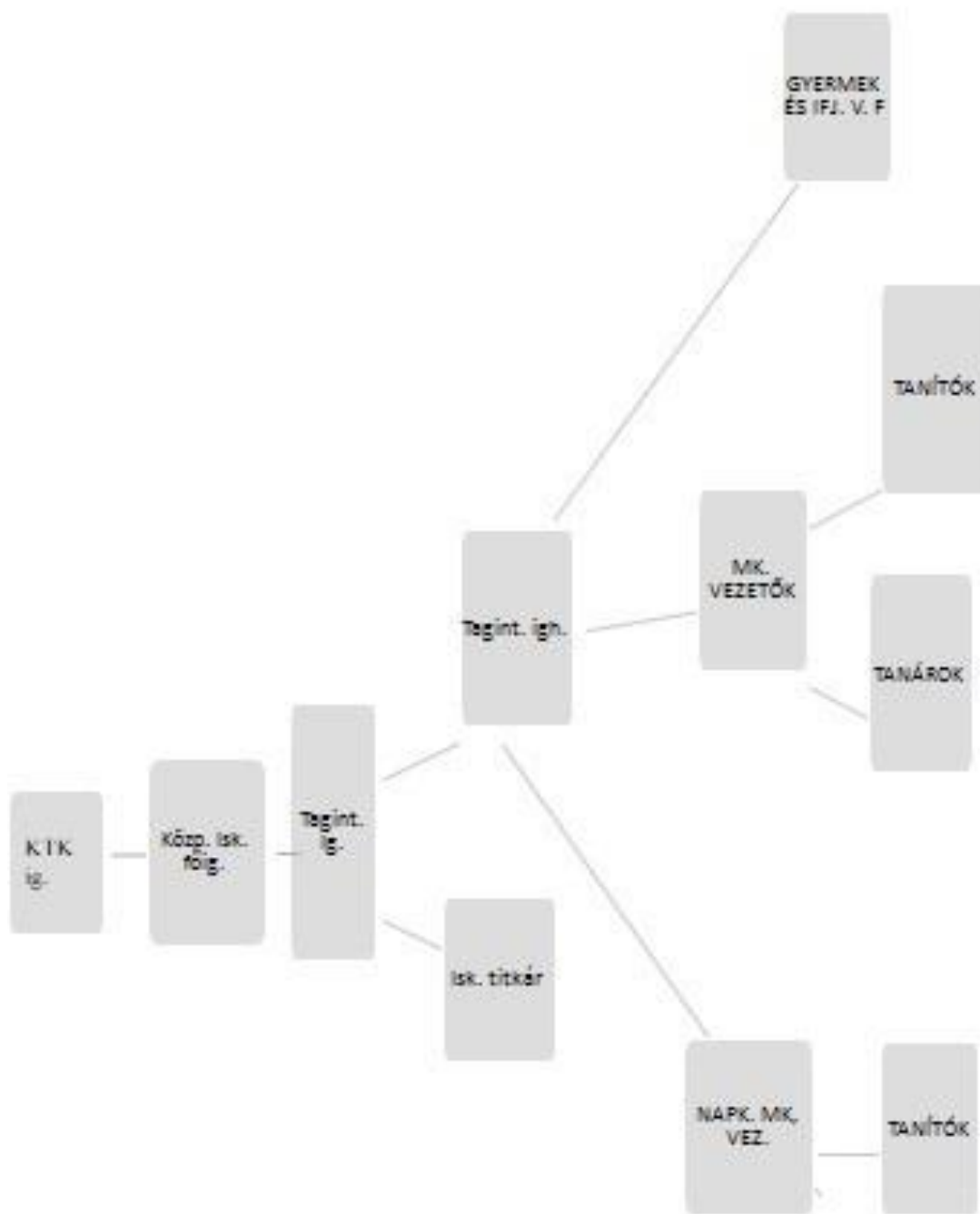
A tulajdonos működtetésre és ingyenes használatra a Kaposvári Tankerületi Központ rendelkezésére bocsátotta az oktatáshoz szükséges infrastruktúrát, tárgyi eszközöket, melynek állagmegóvásáért, pótlásáért a tagintézmény vezetője a felelős.

A helyi tanterv elkészítésénél meghatározó volt a Kodály Zoltán Központi Általános Iskola Pedagógiai Programja, amely egyebek mellett rögzíti:

- Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét.
- A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait.
- A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját.
- A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályait. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módjait, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formáit, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elveit.
- Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elveit.
- A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket.
- Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket.
- A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket.
- A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elveket.

Tagiskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók ellátását a Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, valamint a Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény utazó fejlesztő pedagógusai látják el. Az általuk használt fejlesztő programot intézményük helyi terve tartalmazza.

I. AZ INTÉZMÉNY SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE

II. HELYZETELEMZÉS

Iskolánkban nagy szerepet szánunk a nevelésnek - az oktatás mellett-, a személyes kapcsolatok ápolásának. Jól működő, sikeres iskola a célunk, és az elért eredményeink mellett ennek is köszönhető, hogy iskolánk nagyon népszerű a gyerekek és a szülők körében.

Célunk, hogy tanítványaink műveltté váljanak, alkotóképességgel bírijanak, becsületesek és gyakorlatiasak legyenek, tudjanak alkalmazkodni a változó körülményekhez. Legyenek képesek egy magasabb iskolafokozatba úgy bekerülni, hogy ott jól teljesítsék a magasabb követelményeket is.

Kiemelten fontosnak tartjuk az anyanyelv magas szintű elsajátítását, amely a sikeres nyelvtanulás alapja. A művészeti nevelés fontosságát hangsúlyozva az iskolai oktatás alapismereteit biztosító területeit is fontosnak tartjuk. A matematikatanulás eredményességét az óraszám emelésével segítjük elő.

Az állandóan változó felgyorsult világunkban növeljük diákjaink kommunikációs kultúráját, az önálló ismeretszerzés igényét, a megfontolt véleménynyilvánítást és kifejezést. Ezt nemcsak tanórákon, hanem tanórán kívüli tevékenységekben is gyakorolhatják tanítványaink. Kiemelkedő a diákönkormányzat önszervező tevékenysége is ebben, és a vidám gyerekprogramok mellett a közösséghez tartozás fontosságát is hangsúlyozza.

Felelősek vagyunk tanítványaink testi- és lelki egészségéért, melyet a szülővel együtt fejlesztünk is. Arra törekszünk, hogy a tanulóink képesek legyenek felismerni az egészséget károsító, a testi-lelki épségüket veszélyeztető tényezőket a szűkebb és tágabb környezetükben. A mindennapos testnevelésen túl is nagyon fontos gyermekeink fizikai állapotának erősítése. Többféle sportággal (labdajátékok, atlétika, úszás) megismerkedhettek és gyakorolhatták eddig is, melyet a sok területi és országos siker bizonyított.

Hisszük azt, hogy minden gyermekben van valami érték, ami több mint a másokban található. Nos, a pedagógus feladata ezt felszínre hozni, megtalálni, és közös erővel fejleszteni. Tehát figyelembe vesszük a gyerekek egyéni adottságait, képességeit, függetlenül attól, melyik területen jelentkezik az, és mindent megteszünk a fejlesztésükért úgy, hogy hasznosítható tudást közvetítsünk számukra.

A toldisokra mindig jellemző volt, hogy hármas egységben gondolkodtunk. Ez abból fakad, hogy tudjuk, eredményeket csak akkor érünk el, ha a szülők megértik, elfogadják segítik az iskolában folyó pedagógiai munkát, de nekünk pedagógusoknak is érteni kell a szülő elvárását a gyerekeik érdekében. Egy volt tanítványunk írta: *„...Itt pont arra tanítanak, hogy nem kell mindenben jónak lenned, egyvalamiben legyél jó és azért tegyél meg mindent, hogy abban sikereid legyenek!!...”*

Mindezek együttesen teremtik meg azt a légkört, segítő összefogást, összetartozást, amitől jó toldisnak lenni évekkel az iskola elvégzése után is.

III. TANTÁRGYI RENDSZER ÉS ÓRATERV

1. GLOBÁLIS TENDENCIÁK ISKOLÁNK OKTATÓ-NEVELŐ MUNKÁJÁBAN

A NAT (2007) –ben megfogalmazott kulcskompetenciákon túl:

1.1. Anyanyelvi nevelés

Nemcsak az alapozó szakaszban kell odafigyelni erre a területre!

A tanulók helyesírását, szóbeli kifejező képességét, olvasási technikáját tovább kell fejleszteni. A szinten tartással nem elégedhetünk meg! Ezért a tanórákon és a hozzátartozó tanórákon kívüli tevékenységek során a szaktanároknak fokozottan ügyelni kell:

- a tanulók szóbeli kifejező képességének fejlesztésére,
- a hibák kijavítására,
- a lényeg megfogalmazására,
- a szép magyar beszéd elsajátítására,
- a beszédhibák korrigálására szakember segítségét is igénybe kell venni, az igazgatóhelyettes és az osztályfőnökök közreműködésével. Iskolánkban a 2003/2004-es tanévtől utazó gyógypedagógusok segítik ezt a munkát.
- az írásbeli munka igényességére, melyhez jó példát a pedagógus adhat, a táblai munkájával,
- ki kell javítani, fel kell hívni – írásos munkáikban is – a helyesírási hibákra a tanulók figyelmét, de az önellenőrzés fontosságát hangsúlyozni kell! (A tévedés szabadsága ne szégyenérzettel járjon együtt!). A hibakutatás, mind módszer, eleme a munkánknak.

1.2. Matematizáció

A halmazelméletben használatos fogalmak, műveletek nagyon jól hasznosíthatók, a tanulók gondolkodását fejlesztik. Éppen ezért élünk ezekkel a lehetőségekkel minél többször! Pl.

- csoportosítás valamilyen szempont szerint,
- kiegészítés,
- részhalmaz képzés,
- halmazok közötti kapcsolatok,
- hozzárendelések, unió-metszetképzések, stb.
- rendszerelmélet kialakítása

A statisztikába használatos fogalmak már a mindennapokban is bevonultak.

Grafikonokról adatok leolvasása, elemzése mindennapos feladatnak kell lennie! Adatok gyűjtése, táblázatba rendezése számítógép segítségével is történik.

1.3. Tantárgyi koncentráció

A munkaközösség-vezetők vezetésével a szaktanárok egymás tantárgyainak tananyagát ismerik, figyelnek az egymásra építésre, hogy azok erősítsék egymást. A tanulóknak az ismeretek elsajátításában, a felidőzésben, a rögzítésben ez nagy segítséget nyújt.

A napközis nevelők látják legjobban a tantárgyak közötti koncentrációt, ezért a tervezésnél az ő véleményüket, javaslataikat figyelembe vesszük.

1.4. A cselekvő elsajátítás

A cselekvő elsajátítás, - mint a tanítási-tanulási folyamat legfontosabb aktív módszere -, hassza át az általános iskola tanóráit, és a középiskola azon óráit, ahol erre a tananyag, az órakeret és a követelmény is lehetőséget ad.

1.5 Drámapedagógiai módszerek felhasználása

Lehetőség szerint tanóráinkon és tanórán kívüli tevékenységeken éljünk a drámapedagógiai módszerek alkalmazásával! Ennek érdekében munkaközösségi foglalkozásokon, helyi továbbképzéseken pedagógusaink ezt részletesen megismerhetik. Minden tagozaton van ehhez megfelelő képzettségű pedagógusunk.

Az óratervi elosztásnál a globális tendenciák érvényesülése miatt az anyanyelv, és a matematika óraszámát, a szabadon tervezhető órák terhére emeltük mind a két tagozaton (Isd. tantervi óraszámok)

2. A TANTERVEK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI

A tantárgyi rendszer ún. hagyományos tantárgyakat alkalmaz, ám nem mondunk le a komplex tantárgyakról esetleges majdani alkalmazásáról sem, amelynek jelenléte egyébként is 1982 óta jellemezte a tanítás-tanulási folyamatot.

A tananyagtervezés során az ismert szabályok érvényesültek:

- a) A művelődési anyag kiválasztása
- b) A tantárgyi keretek meghatározása
- c) A tananyag tantárgyak szerinti elrendezése

Tantárgyi rendszerünk alkotó elemeit a tanterv részletesen ismerteti. A rendszere differenciált és integrált tantárgyakból épül fel.

Az integráció segít a határtalan ismerettengert elsajátítható műveltségi anyaggá transzformálni. Értéke az is, hogy lehetőséget nyújt a valóságismeret belső egységének tartalmi és szerkezeti koherenciájára és az elsajátítható tudás rendezettségének növelésére is.

A program fő jellemzője a nyitottság. Lehetővé teszi a kötetlen időkeret alkotó felhasználását, kiegészítő programkörök beiktatását. Megőrzi az iskola eddigi sajátosságait, hiszen számít a felhasználók alkotó közreműködésére, a sokkönyvű ismeretszerzéshez szükséges könyvtári feltételekre, a digitális tananyagokra és a közösen létrehozandó taneszközök folyamatos elkészítésére.

Lehetőséget nyújt csoportbontásokra az évfolyamokon történő képesség szerinti differenciálásra igény szerint.

Eddig is éltünk ezzel, s ha lehetőségeink megengedik, a továbbiakban is ez lesz az iskolai gyakorlat.

**KAPOSVÁRI KODÁLY ZOLTÁN KÖZPONTI ÁLTALÁNOS ISKOLA TOLDI LAKÓTELEPI TAGISKOLÁJA HELYI
TANTERVE**

3. TANTÁRGYI RENDSZERÜNK, ÓRASZÁMOK A HELYI SAJÁTOSSÁGOK FIGYELEMBEVÉTELÉVEL

2021/2022

TANTÁRGY	1. ÉVF. (új NAT)	2. ÉVF. (új NAT)	3. ÉVF.	4. ÉVF.	5. ÉVF. (új NAT)	6. ÉVF. (új NAT)	7. ÉVF.	8. ÉVF.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7				
Nyelvtan					2	2	2	3
Irodalom					3	2	2	2
Matematika	5	5	4	4	4	5	4	4
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								
Hon- és népismeret						1		
Etika / Hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	2	2				
Természettudomány					2	2		
Kémia							1	2
Fizika							2	1
Biológia							2	1
Földrajz							1	2
Idegen nyelv				2	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1
Dráma és színház					-	-		
Technika és tervezés	1	1			1	1		
Életvitel és gyakorlat			1	1			1	
Digitális kultúra					1	1		
Informatika							1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	-	-	1	1	1	1	1	1
ÖSSZESEN	24	24	25	27	28	28	30	30

**KAPOSVÁRI KODÁLY ZOLTÁN KÖZPONTI ÁLTALÁNOS ISKOLA TOLDI LAKÓTELEPI TAGISKOLÁJA HELYI
TANTERVE**

2022/2023

TANTÁRGY	1. ÉVF. (új NAT)	2. ÉVF. (új NAT)	3. ÉVF. (új NAT)	4. ÉVF.	5. ÉVF. (új NAT)	6. ÉVF. (új NAT)	7. ÉVF. (új NAT)	8. ÉVF.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	6	7				
Nyelvtan					2	2	2	3
Irodalom					3	2	2	2
Matematika	5	5	4	4	4	5	3	4
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								
Hon- és népismeret						1		
Etika / Hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	2	2				
Természettudomány					2	2		
Kémia							1	2
Fizika							1	1
Biológia-egészségtan							2	1
Földrajz							2	2
Idegen nyelv				2	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	1	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1
Dráma és színház					-	-	1	
Technika és tervezés	1	1	2		1	1	1	
Életvitel és gyakorlat				1				
Digitális kultúra			1		1	1	1	
Informatika								1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	-	-	-	1	1	1	1	1
ÖSSZESEN	24	24	24	27	28	28	30	30

**KAPOSVÁRI KODÁLY ZOLTÁN KÖZPONTI ÁLTALÁNOS ISKOLA TOLDI LAKÓTELEPI TAGISKOLÁJA HELYI
TANTERVE**

2023/2024-től

TANTÁRGY	1. ÉVF. (új NAT)	2. ÉVF. (új NAT)	3. ÉVF. (új NAT)	4. ÉVF. (új NAT)	5. ÉVF. (új NAT)	6. ÉVF. (új NAT)	7. ÉVF. (új NAT)	8. ÉVF. (új NAT)
Magyar nyelv és irodalom	8	8						
Magyar nyelv			3	3	2	2	2	3
Irodalom			3	3	3	2	2	2
Matematika	5	5	4	4	4	5	3	3
Történelem					2	2	2	3
Állampolgári ismeretek								
Hon- és népismeret						1		
Etika / Hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	2	2				
Természettudomány					2	2		
Kémia							1	1
Fizika							1	2
Biológia							2	2
Földrajz							2	1
Élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	1	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház					-	-	1	
Technika és tervezés	1	1	2	1	1	1	1	
Életvitel és gyakorlat								
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Informatika								
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	-	-	-	-	1	1	1	1
ÖSSZESEN	24	24	24	25	28	28	30	30

Helyi sajátosságaink:

Kiegészítés az előző táblázatban kimutatott általános iskolai tantárgyi rendszerhez:

- A törvény szerint óratervi keretben - a tantárgyfelosztásban évente pedagógusok óraszámához hozzárendelve - biztosítjuk a mindennapi heti 5 óra testnevelést felmenő rendszerben. Első évfolyamon megtanulnak teniszezni, az első-második és 6. évfolyamon úszni, a harmadikban pedig korcsolyázni.
- A tantárgyak nevei a hatályos alaptanterv szerinti elnevezések.

1-4. évfolyamon:

- Osztályfőnöki óra kivezetésre kerül a módosított NAT-vel érintett évfolyamokon
- **Idegen nyelv:**
Osztályonként angol-német tantárgyat tanítunk csoportbontásban. A tanterv szerint negyedik osztályban heti két órával indul az idegen nyelv tanítása, de

tanórán kívül, a szabadidőben, szakköri keretben minden tanuló tanul idegen nyelvet második osztálytól kezdve, heti két órában, a szülői kérésnek megfelelően. Iskolánkban a 3-4. évfolyamon a Magyar nyelv és irodalom tantárgyat félévkor és év végén külön értékeljük mint Magyar nyelvtan és Magyar irodalom annak érdekében, hogy a tanulók teljesítménye részletesebben és pontosabban tükrözze a nyelvi készségek, illetve az irodalmi ismeretek elsajátításának szintjét. A tantárgyak külön értékelése lehetővé teszi a tanítók számára, hogy célzottabb visszajelzést adjanak mind a nyelvtani ismeretek, mind az irodalmi szövegértés és kifejezőkészség fejlesztése terén, ezáltal jobban támogatva a tanulók egyéni fejlődését és a tantárgyakban való jártasság elmélyítését. A külön értékelés hozzájárul a diákok differenciált fejlesztéséhez, és segít az egyéni erősségek és fejlesztendő területek azonosításában.

Így a Magyar nyelv és irodalom két tantárgyként jelenik meg az alsó tagozat 3. és 4. évfolyamán félévkor és év végén, ennek megfelelően az értékelés is két jeggyel történik: 1. Magyar nyelv

2. Irodalom

5-8. évfolyamon:

- A magyar nyelv és irodalom két tantárgyként jelenik meg a felső tagozaton, ennek megfelelően az értékelése is két jeggyel történik.

A két tantárgy neve: 1. Magyar nyelv
 2. Irodalom

A csoportbontás elvei iskolánkban:

tantárgy	csoportbontás elvei
idegen nyelv (angol, német)	- Adott osztályban a tanult nyelv alapján (angol, német) két csoport. -Létszám esetén évfolyamonként esetlegesen három csoportra bontunk.
informatika	Osztályonként két csoport. - A munkaszervezés hatékonysága miatt két csoportra bontunk. -Eszközkihasználtság -Egyéni probléma feldolgozása a számítógép mellett.

KAPOSVÁRI KODÁLY ZOLTÁN KÖZPONTI ÁLTALÁNOS ISKOLA TOLDI LAKÓTELEPI TAGISKOLÁJA HELYI
TANTERVE

dráma	Osztályonként két csoport. Az intimitás, a személyes kapcsolatok erősítése a cél. Kiscsoportban a gyerekek jobban megnyílnak, a személyiségfejlesztő játékok hatékonyabbak. Jobban tudnak a gyerekek egymásra figyelni, ha kevesebben vannak, így jobban megismerik egymást. Ebből az következik, hogy a konfliktuskezelő képességük, toleranciájuk, empátiájuk is fejlődik.
-------	---

**4. AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANTÁRGYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK
ELVEI**

1. Az iskola helyi tantervével lehetőleg legyen összhangban (bár nem tankönyvet tanítunk!).
2. Nyomdatechnikailag kifogástalan legyen (papírminőség, kötés, tartósság, súlya törvényileg meghatározottak szerint)
3. Feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak (megfelelő tagoltság, betűméret, ábra, kép, táblázat, grafikon...)
4. Az elveknél figyelembe vettük a jogi szabályozást, a szülői szervezet egyetértésével.

A pedagógus nem választhat olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak. A pedagógus – a minőség, típus és ár megjelölése nélkül – olyan ruházati vagy más felszerelés beszerzését kérheti a tanulótól, amely nélkülözhetetlen az általa tartott tanórai foglalkozáson való részvételhez, illetve a tanított tananyag elsajátításához, és amelyet a tanórai foglalkozáson egyidejűleg minden tanulónak rendszeresen alkalmaznia kell. Az e körbe nem tartozó felszerelések biztosítása az iskola feladata.

IV. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉS FELTÉTELE

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről meghatározza:

57. § (1) A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha - az e bekezdésben foglalt kivétellel - az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Az egyéni előrehaladású nevelésben és oktatásban részt vevő tanuló esetében az előírt tanulmányi követelményeket az e törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendeletben meghatározott évfolyam végéig kell teljesíteni. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben csak a megismételt évfolyamról kap bizonyítványt a tanuló.

(3) A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. Az egyéni munkarenddel rendelkezőt – az iskolában vagy azon kívül folyó gyakorlati képzés kivételével – az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni, azonban valamennyi tantárgyból osztályozó vizsgát köteles tenni, az egyéni munkarend ugyanis nem mentesíti a tanulót egyetlen tantárgy tanulmányi követelményeinek teljesítése alól sem. Ha az egyéni munkarendben tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, az iskola igazgatója értesíti a felmentést engedélyező szervet, és a tanuló a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.

A köznevelési intézményekben tanulók esetében 2019. szeptember 1. napjától a szülő/gyám kérésére az Oktatási Hivatal engedélyezi az egyéni munkarendet.

A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell. A tanuló félévi osztályzatáról a szülőt az e-naplóból kinyomtatott félévi értesítőben kell tájékoztatni.

A tanulmányok alatt vizsgát 3 tagú vizsgabizottság előtt kell letenni. Ha a tanulmányok alatti vizsgát az iskola szervezi, a vizsgabizottság az iskola pedagógusaiból áll. A vizsgáztatásra kijelölt intézmény által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, aki abban az iskolában tanít, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

27. § (1) Az iskolában a nevelést-oktatást - ha e törvény másképp nem rendelkezik - a nappali oktatás munkarendje szerint a kötelező és választható, egyéni és csoportos, tanórai és egyéb foglalkozások, a kollégiumban a kötelező és választható, egyéni és csoportos foglalkozások keretében csoportbontásokkal kell megszervezni (a továbbiakban: nappali rendszerű iskolai oktatás). A nappali rendszerű iskolai oktatás e törvény felhatalmazása alapján kiadott

miniszeri rendeletben az évfolyamra, az időtartamra, a tanulói hozzáférésre és a tanulók felügyeletének megszervezésére vonatkozó részletszabályok meghatározásával, tantermen kívüli, digitális munkarendben is megszervezhető.

(6) Ha az elsőől a negyedik évfolyamokra járó tanuló eredményes felkészülése azt szükségessé teszi, lehetővé kell tenni, hogy legalább heti két alkalommal egyéni foglalkozásokon vegyen részt. E rendelkezést kell alkalmazni akkor is, ha a tanköteles tanuló tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt második vagy további alkalommal ismétli ugyanazt az évfolyamot.

V. ELLENŐRZÉSI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERÜNK

Iskolánkban minden ellenőrzéshez megfelelő légkört kell biztosítani úgy, hogy az ellenőrzés ne váljon fegyelmezési eszközzé.

Minden esetben a tanuló fejlődését úgy vegyük figyelembe, hogy ügyeljünk a követelmény és a teljesítés viszonyára.

Szempontjaink:

- A tanuló feladattudata, feladattartása
- A tanulók teljesítményének folyamatos megfigyelése
- Az önálló ismeretszerzés szintje
- A problémamegoldó gondolkodásban meddig jutott el a tanuló
- A teljesítmény egyenletessége
- Tudja-e felidézni, alkalmazni a megszerzett ismereteket
- Munkájának igényessége
- Szóbeli- írásbeli kifejezőképessége
- Mozgáskoordinációja (nagy és finom mozgások) stb.

- 1. évfolyamon félévkor és a tanév végén, valamint második évben félévkor** a tanulók csak szóveges értékelést, minősítést kapnak az alábbi teljesítményszintekkel:

Értékelés	Teljesítményszint
Kiválóan teljesített	95-100%
Jól teljesített	80-94%
Megfelelt	50-79%
Felzárkóztatásra szorul	0-49%

- 2. évfolyamon tanév végén** a tanulók teljesítményét, előmenetelét már osztályzattal minősítjük.

2-8. évfolyamig az egyes érdemjegyek osztályzatai a következők:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

A szóbeli és írásbeli érdemjegyek beszámításának szerepe és súlya:

A tanulóknak joguk van legalább egy héttel előbb megtudni a témazáró dolgozatok idejét. Egy napon kettőnél több témazáró dolgozatnál többet nem írhatnak a tanulók. A nagydolgozatok, témazárók, év végi felmérések súlyozottan kerülnek az e-naplóba, értékük nagyobb súllyal (150%) számít be a félévi, ill. az év végi értékelésnél. A kisebb témaköröket tartalmazó, írásbeli feleleteket az ún. „röpdolgozatokat” a pedagógusnak nem kell előre bejelentenie. A szóbeli feleletek és röpdolgozatok, egyéb munkáért járó érdemjegyek azonos elbírálást kapnak. Iskolánkban a tanulóknak minden hónapban legalább egy érdemjegyet kell kapniuk minden tantárgyból annak érdekében, hogy folyamatosan nyomon követhető legyen a tanulmányi előmenetelük és biztosítva legyen a rendszeres visszajelzés a tanulásban való haladásukról. Emellett az érdemjegyek segítik a pedagógusokat abban, hogy időben felismerjék az esetleges nehézségeket, és célzottan támogathassák a tanulók fejlődését.

Iskolánkban a következő megállapodás született a felmérő dolgozatok értékelése kapcsán.

A szaktanár a feladatok összeállítása (minimum-optimum arány) során egyénileg módosíthatja a százalékokat, de ezt a dolgozat írásakor közölnie kell. Ez függhet az időarányos követelményektől is. Munkaközösségenként esetenként eltérhet.

<u>teljesítmény</u>	<u>érdemjegy</u>
0 -30 %	felzárkóztatásra szorul, elégtelen (1)
31-50%	elégséges (2)
51-75%	közepes (3)
76-90%	jó (4)
91-100%	jeles (5)

Alsó tagozaton a módosított NAT hatálya alá tartozó évfolyamokon:

<u>teljesítmény</u>	<u>érdemjegy</u>
0 -49 %	felzárkóztatásra szorul, elégtelen (1)
50-64%	elégséges (2)
65-79%	közepes (3)
80-90%	jó (4)
91-100%	jeles (5)

A tantárgyi érdemjegyek pótlásának, javításának módja:

- **Ha a tanuló hiányzott:**

A tanulóknak megadjuk a lehetőséget a felmérő dolgozat pótlására, ha hiányzott.

A felmérő dolgozat idejét, formáját, módját előre közöljük, az eredményről tájékoztatjuk a szüleit is a tájékoztató füzetben.

- **Ha a tanuló javítani szeretne, adjunk lehetőséget:**

-
- abban az esetben, ha a tanuló nem pótolta be hiányzás esetén a követelményeket,
 - ha pszichés problémái voltak,
 - szociokulturális nehézségek esetén,
 - egyéni döntés esetén is adhatunk lehetőséget

1. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁSOK FORMÁI, RENDJE, KORLÁTAI, A TANULÓK TUDÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSÉBEN BETÖLTÖTT SZEREPE, SÚLYA

Belső értékelési rendszerünkben a folyamatos értékelésnek elsőrendű szerepet biztosítunk, ez azonos a tájékozódó ellenőrzéssel, amely a problémakör addig elért tantervi követelményéhez viszonyít. Megjelenési formája: szóbeli.

Diagnosztikus ellenőrzés, értékelés

Célja: Minden új témakör elején érdemes elvégezni Előzetes helyzetfeltárás a tanuló tudásáról a probléma kapcsán. Rögzíti a tanuló tudásállapotát, jó kiindulás a továbbhaladáshoz. Érdemjeggyel nem kifejezhető.

Formatív értékelés:

Célja:

Folyamatos információgyűjtés, a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérője. Segítő, formáló szándékú. Felhívja a figyelmet az egyéni haladás ütemére, az eredményekre, a hiányosságokra. A kapott mérési eredmények alapján fejlesztő hatású, egyénre szabott, megerősítő, v fejlesztő. Az egész tanítási-tanulási folyamat során lehet alkalmazni.

Önellenőrzésre, önfejlesztésre is alkalmas.

Szummatív értékelés:

Célja:

A tanulók fejlődésének átfogó minősítése. Nagyobb tanulási témák, időegységek (félév, évvége, vizsgák) végén alkalmazzuk.

Osztályokban, tantárgyakban a tanítók, szaktanárok a problémakörök lezárása után méréseket végeznek továbbra is. A folyamatmérések elvégzése ad segítséget a személyre szóló képességfejlesztés megvalósításához.

Év végén hangos olvasásfelmérést végzünk az alsó tagozat minden évfolyamán. Az ellenőrzésben részt vesz az 1-3. évfolyamon az osztálytanító, és a tanítói munkaközösség vezetője.

4. osztály év végén kapcsolódik az előbbiekhöz az 5. osztályban anyanyelvet tanító szaktanár. 2. és 4. osztály év végén egységes készségvizsgát végzünk matematika és anyanyelv tantárgyakból: számolási, helyesírási készséget mérünk, illetve az értő olvasást szövegfelmérő olvasás alapján.

A mérésben (ellenőrzésben) részt vesz az osztályfőnök és a tanítói munkaközösség vezetője.

Ellenőrzés során a tanulók teljesítményeiről a különböző tevékenységekről szerzünk információkat.

Ez történhet:

- ✓ Folyamatos megfigyeléssel (milyen a tanulók érdeklődése, aktivitása, órai figyelme, ismeretszerző képessége, ismeretalkalmazása, házi feladatok ötletes megoldásai, stb.)
- ✓ Szóbeli feleltetéssel
 - frontális kérdésekre adandó rövid szakmailag pontos válaszok,
 - egy-egy téma összefüggő, szabatos kifejtése

Törekedni kell arra, hogy e módszer egyre nagyobb szerephez jusson az ellenőrzések során, mert elősegíti a beszédkésztség fejlődését az anyanyelvi és a kommunikációs nevelést.

- ✓ Írásbeli ellenőrzéssel
 - tantárgypróbák,
 - feladatlapok, mérőlapok megoldása
 - nagydolgozatok írása
 - internetes levelező rendszeren
 - digitális megjelenési formákon

Nagyon fontos, hogy a témazáró dolgozatot mindig előzze meg összefoglalás és gyakorlás. Gyakorlati feladatok tevékenységek

Egy-egy tantárgy tipikus sajátossága (testnevelés, tánc és dráma, erkölcsstan, informatika, stb.), mely a tantárgy követelményi rendszerében jelenik meg

- ábra, kép, grafikon, kísérlet elemzése, leírása
- kiselőadások tartása önálló munka alapján (könyvtárhasználati tevékenységek, film-, színház, múzeumlátogatás, stb.)
- vázlat, feleletterv készítése, modellezés, modellalkotás
- feladat-meghatározás tábla, írásvetítő, számítógép alkalmazásával
- gyűjtőmunka, tablókészítés, sajtófigyelés „terméklisták” összeállítása stb.

- ✓ Versenyek, vetélkedők szervezésével
A tehetséges, érdeklődő tanulók számára biztosítani kell a lehetőséget, hogy tudásukat ilyen keretek között is megmérethessék.

Ez történhet:

- egyéni és csapatversenyeken
- házi ill. felmenő rendszerű versenyeken (városi, megyei, területi, országos)
- szaktárgyi versenyeken
- levelezős feladatmegoldó versenyeken

Az ellenőrzést mindig körültekintő és változatos értékelés követi. A szóbeli értékelésnél igyekezzünk bevonni mind az érintett tanulót, mind a közösség véleményét, segítségét, mely az önértékelés kialakításához egy fontos lépcső.

A félévi és az év végi értékelésnél mindig egy-egy folyamatot értékelünk, a fejlődés figyelembevételével.

Külső értékelés

- Országos mérések (NETFIT, DIFER, kompetenciamérések 4.-6.-8. tanév végén)
- Továbbtanulás, beiskolázás sikeressége
- Versenyeredményeink

2. AZ ELLENŐRZÉS ÉRTÉKELÉS MÁS MÓDJAI:

Dráma tantárgy:

A dráma munka, ill. a tanulók fejlődésének értékelése a tanulók és a tanár közös tevékenysége, a tanterv alapvető része kell, hogy legyen. Az értékelés csak így szolgálhatja jól a tevékenységek folytonosságát és fejlődését.

Az összegző értékelést a drámában egyes témák, tantárgyszakaszok és tanévek végén zajló elemző beszélgetések, valamint gyakorlati tevékenységek előzik meg. A tantárgy speciális jellegéből fakadóan az értékelés során a figyelünk a következőkre:

- aktivitás, játékbátorság, mozgáskészség fejlődése a drámatevékenység közben,
- előrehaladás az önértékelés területén,
- az együttműködési szándék erősödése,
- bekapcsolódás az elemző beszélgetésekbe.

Mivel önálló tantárgyként jelenik meg a tanári értékeléssel egybekötött tanulói önértékelés által adott osztályzatokat alkalmazzuk. Ennek funkciói is csak az ösztönzés, fejlesztés lehet és nem a minősítés. A pozitív beállítódású, megerősítő értékelés viheti előbbre a tanulót a feladatok elvégzésében. Minden gyermeknek az önmagához viszonyított fejlődését fogalmazzuk meg a megerősítés szándékával.

Hit- és erkölcsstan oktatás

A szülők írásbeli igénye nyomán a felekezeti **Hit- és erkölcsstan** oktatást az érintett történelmi egyházak biztosítják, iskolánk a megszervezésben közreműködik. Azon szülők gyermekei részére, akiknek a hit- és erkölcsstan oktatást nem igénylik, iskolánkban az erre képzett pedagógusok **Etika** tantárgyat tanítanak az adott órában.

3. ERDEI ISKOLA:

Iskolánk Somogy megyében először (1986) kezdett el foglalkozni azzal a projekt módszerrel, hogy kitágítva az iskola falait, más környezetben, közvetlenül és kötetlenül, külön program szerint végezzen megfigyeléseket, kísérleteket, méréseket. A környezetvédelem, a más kultúra elfogadása iránti igény már akkor természetes volt iskolánkban. 6. és 8. osztályban Balatonsulit (Fonyódligeten) szerveztünk. Az erdei iskola mozgalom azóta már széleskörűvé vált az országban. Nálunk ez egy hagyomány már, egy komplex rendszer, amit szülők segítségével jött létre. A felsős munkaközösség team munkájának az eredménye. A programok különböző pályázatokon elismerést váltottak ki. Programjaink ma már alsó tagozaton elkezdődnek, majd a felső tagozaton konkrét évfolyamokon folytatódik.

5. évfolyam: Somogy megye egy természeti oltalom alatt álló területének meglátogatása (Duna-Dráva Nemzeti Park, Balaton-felvidéki Nemzeti Park, Zselici Tájvédelmi Körzet, Boronkai Tájvédelmi Körzet, Somogyfajsz, Petes malom, Vidra park stb.), az anyagi lehetőségek függvényében, a szülők egyetértésével.
6. évfolyam: Balatonsuli (4-5 nap), mindig külön program szerint, az anyagi lehetőségek függvényében, a szülők egyetértésével
8. évfolyam: a Természettudományos munkaközösség által szervezett terepgyakorlatot városunk környékére – Deseda tó, Töröcskei tó, Tókaji parkerdő – szervezzük, az anyagi lehetőségek függvényében, a szülők egyetértésével.

Konkrét előzetes feladatok alapján ez a terepgyakorlat összegzése, zárása lehet a tanulók általános iskolai természettudományos oktatásának. Az erdei iskolában végzett munka ellenőrzése, értékelése sem maradhat el, ugyanúgy, mint a terepgyakorlaté. **Itt élünk a közösségek értékelésének, jutalmazásának a lehetőségével is.**

4. AZ ÁTJÁRHATÓSÁG, AZ ISKOLAVÁLTÁS BIZTOSÍTÁSA

A Kt. 46. § értelmében az átjárhatóság érdekében biztosítjuk:

- a **különbözeti vizsga** lehetőségét
- **esetenként a felzárkóztató foglalkozást.**

5. MAGATARTÁS ÉRTÉKELÉSE

Magatartás és a szorgalom minősítésének formái

Magatartás: példás, jó, változó, rossz -

Szorgalom: példás, jó, változó, hanyag

A magatartás értékelésének szempontjai:

Példás minősítést kap az a tanuló, aki

- közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményének megfelelő nyilvánításával, valamint példás viselkedésével elősegíti, és társait is erre ösztönzi,
- szereti a közösségi életet, szívesen tevékenykedik érte és benne,
- a házirendet megtartja, társait is erre ösztönzi,
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias,
- fegyelmezett, megbízható, pontos, segítőkész.

Jó minősítést kap az a tanuló, aki

- részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi, iskolai és iskolán kívüli viselkedése ellen általában nincs kifogás,
- a házirendet és az iskolai együttélés szabályait megtartja,
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias,
- fegyelmezett, segítőkész, általában megbízható, pontos.

Változó minősítést kap az a tanuló, aki

- a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyással, viselkedésével szemben kifogás merül fel, de igyekszik javulni,
- a házirendet és egyéb szabályzatokat csak ismételt állandó figyelmeztetéssel tartja be,
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben nem udvarias és nem tisztelettudó,
- társai viselkedését közömbösen nézi, nem segít,
- fegyelme ingadozó, munkája pontatlan.

Rossz minősítést kap az a tanuló, aki

- munkájával a közösség fejlődését hátráltatja, iskolai és iskolán kívüli viselkedésével rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be,
- közösségi munkát nem végez, másokat is visszatart, szándékosan árt a közösségnek,
- a házirendet nem tartja meg ismételt figyelmeztetések ellenére sem,
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tiszteletlen, udvariatlan, elutasító,
- fegyelmezetlen, durván beszél, verekszik.

6. SZORGALOM MINŐSÍTÉSÉNEK TARTALMA

Példás			
Tanulmányi munkában	Önállóság szintje:	Kötelességtudata:	Érdeklődése:
Figyelembe kell venni a tanulmányi munka tényezőit: • életkörülményeket, • a képességek szintjét. Igényli tudása bővítését: céltudatosan és ésszerűen szervezi meg munkáját. Munkavégzése pontos, megbízható. Minden tárgyban elvégzi feladatait.	Önálló a munkában, önellenőrzése rendes.	Magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig felkészült, figyel, érdeklődik.	Az iskolán kívüli ismeretanyagra is kiterjed. Egyes iskolai tárgyakban a tananyagon felül is produkál.
Jó			
Figyel az órákon, házi feladatait lelkiismeretesen elvégzi. Az órákra lelkiismeretesen készül fel. Rendszeresen és megbízhatóan dolgozik.	Ösztönző hatásokra: rendszeresen dolgozik és ellenőrzi önmagát. Tudja, hogy mihez kell segítséget nyújtania.	Az érdeklődése megragad az iskolai tananyag keretein belül.	Általában felkészül, de különösebb érdeklődést nem árul el.
Változó			
Munkája ingadozó, időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen, pontatlan.	Önállótlán, csak utasításra kezd munkához, nem ellenőrzi önmagát.	Munkája változékony jellegű.	Szétszórtság jellemzi, felszerelése gyakran hiányzik.
Hanyag			
Figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el.	Nem hajlandó munkavégzésre.	Nem törődik kötelességeivel.	Érdektelenség, teljes közöny jellemzi.

Megjegyzés: A 2-3-4. oszlopban lévő szempontoknál figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat.

A magatartás és a szorgalom dokumentálása:

Első évben félévkor és évvégén szöveges minősítéssel értékelünk.

2. tanév félévétől minden hónap végén érdemjegyekkel értékelünk. Minden félév és év végén a nevelőtestület véleményével határozza meg az osztályfőnök az érdemjegyeket. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt. Egyenlő szavazatok esetén az

osztályfőnök dönti el az érdemjegyet, amit az e-naplóba, illetve a bizonyítványba be kell jegyezni.

7. TANULÓK JUTALMAZÁSÁNAK ÉS ELMARASZTALÁSÁNAK ELVEI:

A tanulmányi, magatartási, szorgalmi követelményeket kiemelkedően teljesítő, az iskola hírnevét sport tevékenységgel erősítő tanulókat jutalomban részesítjük.

A jutalmazás szempontjai és módjai:

formája	oka	ideje	adja
szaktanári dicséret	kiemelkedő tantárgyi	érdem esetén	szaktanár
osztályfőnöki dicséret (szóban, írásban)	kiemelkedő közösségi munkáért. Tanulmányi-sport eredményért	érdem szerint	of. javasolhatja: - oszt. közösség - napk. nevelő - szaktanár - igh., ig - DÖK
igazgatói dicséret	kimagasló - tanulmányi-, - kulturális-, - sport eredmény	a tanév folyamán, amikor érdemes rá a tanuló	ig. javasolhatja: - of., - szaktanár - DÖK - igh.
Jutalomkönyv	kimagasló kulturális és sport eredmény verseny eredmény	tanév végén eseteként versenyeken	igazgató of. verseny szervezője
oklevél	kitűnő jeles tanulmányi eredmény közösségi munka versenyeken	tanév végén versenyeredményeken	ig., igh. of. verseny szervezője
nevelőtestületi dicséret	példamutató magatartás és/vagy kiváló tanulmányi eredmény	tanév végén	of. javaslatára a nevelőtestület
kiválóságok falán való szereplés	kimagasló tanulmányi/kulturális/sport eredmény	eredmény esetén	ig. javasolja: -DÖK - nev. testület

A dicséretet és az elmarasztalást mindig a szülő tudomására kell hozni.

A 8. év végén **Toldi emléklakettet** kaphat az a tanuló, aki az 5-8. osztályokban a mi iskolánk tanulója volt és 4 éven át **jeles** tanulmányi eredményt ért el, és közösségi munkája is kiemelkedő volt. A döntést az évfolyamon tanító pedagógusok titkos szavazással hozzák meg. A díjat jellemzően csak egy végzős tanuló kaphatja meg, indokolt esetben a testület dönthet másként.

Az iskola jó tanulója, jó sportolója címet kapja az a tanuló az 5-8. évfolyamon, aki jeles bizonyítványa mellett megyei, területi v. országos sportversenyen 1-3. helyezést ért el.

A tanulók elmarasztalásának módjai:

formája	oka
szaktanári (szóbeli, írásbeli)	A tantárgyi követelmények nem teljesítése, a felszerelés, a házi feladat többszöri hiánya, fegyelmezetlenség esetén.
osztályfőnöki figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli)	Kötelezettség elmaradása (tanulmányi, magatartási), a házirend enyhébb megsértése. Igazolatlan hiányzás miatt.
Osztályfőnöki intő, osztályfőnöki rovó	A fokozatok betartása. Súlyosabb esetben eltekinthetünk a fokozatoktól.
Igazgatói figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli) intés, megrovás	Iskolai házirend súlyos megsértése. A fokozatok betartása. Súlyosabb esetben eltekinthetünk a fokozatoktól. Szándékos, kisebb értékű károkozás, fegyelmezetlenség.
Tantestületi figyelmeztetés, intés, megrovás	Iskolai házirend súlyos megsértése, szándékos károkozás, igazolatlan mulasztás, súlyos fegyelmezetlenség, közösség rombolása.
DÖK Tanácsa előtti megjelenés	Iskolai házirend súlyos megsértése, szándékos károkozás, igazolatlan mulasztás, súlyos fegyelmezetlenség
Fegyelmi eljárás *	Iskolai házirend súlyos megsértése, szándékos károkozás, igazolatlan mulasztás, súlyos fegyelmezetlenség
Más osztályba helyezés iskolán belül	
Másik tagiskolába helyezés*	
Kizárás az iskolából	

***Fegyelmi eljárás esetén a tanuló élhet a fegyelmi eljárást megelőző egyeztető eljárással a házirendben megfogalmazottak szerint.**

VI. ELJÁRÁSI REND A HÁZI FELADAT ADÁS SZABÁLYOZÁSÁRA

1. KÖTELEZŐ HÁZI FELADAT

a) Szóbeli házi feladat

Tananyaghoz kapcsolódó elnevezések – szakkifejezések fogalmak – összefüggések szabályok – törvények ismeretek, melyet az óravázlat ill. a tankönyv tanár által kijelölt részei tartalmaznak.

Kötelező olvasmány, melyet a magyar nyelv és irodalom tanterv évfolyamonként megjelöl.

A kötelező olvasmány választásánál vegyük figyelembe:

- **megfelelő példányszám a könyvtárban**
- **szülői vélemény a választással kapcsolatban (pl. Harry Potter),**

tananyaghoz kapcsolódó, az ismeretek elmélyítését szolgáló szemelvények, ajánlott irodalom,

memoriterek – melyet a szaktárgyi tanterv megjelöl

b) Írásbeli házi feladat

Tankönyv, munkafüzet, feladatgyűjtemény, iskolai füzet, digitális feladatlap (a tanító, a tanár által lehetőség szerint differenciáltan kiadva) kijelölt feladatainak megoldása.

Tananyag szerves részét képező fogalmazások, írásbeli elemzések, gyűjtőmunkák elkészítése.

c) Általános rendelkezések a kötelező házi feladatra vonatkozóan

A szóbeli és írásbeli házi feladat mindenkor szervesen kapcsolódjon a tanóra anyagához, témájához. Célja minden esetben a tanórán szerzett ismeretek megszilárdítása, elmélyítése és a tantárgyi készségek begyakorlása legyen. Az írásbeli házi feladat mennyisége átlagosan fél óránál több felkészülést ne követeljen a tanulótól.

Hétvégén (péntekről – hétfőre) a tanulónak írásbeli házi feladatok ne legyenek.

A házi feladatot elmulasztók a tanító és a szaktanár által kidolgozott rendszerű elmarasztalásban részesülnek. (fekete pont, ellenőrzőbe – naplóba történő beírása, a házi

feladat pótlása stb.) A házi feladat ellenőrzése, megbeszélése következetes legyen a legközelebbi órán.

Módszere lehet:

- a tanulók önellenőrzése
- a tanító-tanár javítása

Félévente minden nevelő kötelessége tanítványai füzetét, írásbeli munkáját legalább egyszer áttekinteni. Alsó tagozaton – különösen első osztályban – az eredményes készségfejlesztés érdekében havi gyakorisággal.

- Írásbeli házi feladat értékelése – tartalmi és formai szempontból – egyaránt fontos, ezt a nevelő szóban és írásban is közölheti a tanulóval.

Korrekció

Tartalmi vagy formai igénytelenség esetén a feladat újra íratása.

- Hibás feladatmegoldás javítása egyéni esetben.
- Osztályt érintő általános hiba esetén újratanítás, hiányosságok pótlása.

2. SZORGALMI (HÁZI) FELADAT

Minden esetben a tanuló önkéntes vállalása alapján történik.

Szóbeli házi feladat

- Vállalt kiselőadása tananyaghoz kapcsolódva
- Ajánlott olvasmány – melynek a jegyzékét a magyar nyelv és irodalom tanterv megjelöl évfolyamonként
- Házi és felmenő versenyekre való felkészülés

Írásbeli szorgalmi házi feladat

- Képességek fejlődését tehetség fejlesztését kibontakozását elősegítő feladatok megoldása
- Levelezős és felmenő rendszerű feladatok megoldása
- Írásbeli pályamunkák készítése

Általános rendelkezések szorgalmi (házi) feladatra vonatkozóan

- Szóbeli és írásbeli szorgalmi feladat a tantárgyi követelményeken felüli teljesítményt célozza. Hozzájárul a tanuló széleskörű tájékozottságához.
- Szaktanár ajánlása, motivációja alapján a tanuló önként vállalása.
- A szorgalmi feladat mennyisége:
a tanuló teherbírásán és kitartásán is múlik más-más elvárás lehet egyénenként óvakodjunk, hogy túl sok feladat adásával a tanuló a kedvét ne veszítse el.
- Szorgalmi feladat gyakorisága:

a tanulók elfoglaltságát figyelembe véve történjen
átlagosan havonta egy-két alkalommal adjunk
kivételt a verseny felkészülés időszaka

- Pedagógiai szempontból szükséges a szorgalmi feladat megoldásához plusz tanári segítség nyújtása
- Minden esetben a szorgalmi munkát: *ellenőrizzük, értékeljük* (az igazi pedagógiai értéke akkor van, ha ez a közösség előtt történik) az *érdemi* szorgalmi munkát jutalmazzuk (a tanító és a szaktanár által kidolgozott rendszerű jutalomban részesüljön).

Napköziben a tanóra 60 perc, a tanulószobában 90 perc. Ennyi idő alatt a tanulóknak meg kell oldaniuk a házi feladatot. A tanórákon gyakorlásra, differenciálásra, rendszerezésre is lehetőség van.

VII. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ HASZNÁLT MÓDSZEREK

A Magyar Közlöny 2014. október 27-én tette közzé a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet módosítását, amely nevesíti a NETFIT-et, mint a tanulók fizikai fittségi mérésének rendszerét, valamint szabályozza annak tartalmi kereteit. Ennek köszönhetően most már minden érintett iskolában a NETFIT® rendszer segítségével mérik fel a testnevelők a diákok fittségi állapotát az adott tanév meghatározott mérési időszakában.

A NETFIT 4 fittségi profilban 9 mérés segítségével jellemzi a tanulók állóképességét, erejét, hajlékonyságát és testösszetételét. A mérések eredményei tesztől függően két illetve három zónába kerülhetnek. Egészségzónába, fejlesztési zónába, fokozott fejlesztési zónába. A profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

Testösszetétel és tápláltsági profil:

Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)

Testmagasság mérése

Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil:

Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége

Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága

Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje

Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje

Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

A NETFIT szoftveres alkalmazása olyan személyre szabott értékelési lehetőséget kínál minden tanuló számára, amely vizuálisan is szemlélteti a fittségi állapotot, valamint konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a fejlesztés érdekében.

A mérések elvégzéséhez a szükséges felszerelés rendelkezésre áll.

VIII. KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

1. AZ ALAPELVEKET SZABÁLYOZÓ JOGI HÁTTÉR

- A nemzetközi előzmények közül azt az egyet említjük meg, mely az összes eddigi kezdeményezést magába olvasztja. Az **Egyesült Nemzetek Szervezetének** 57. közgyűlése 2002. december 20-án a 2005-2014 közötti évtizedet a *Fenntarthatóságra nevelés évtizedének* nyilvánította. Vagyis a nemzetközi közösség egy teljes évtizedet szán annak a célnak az elérésére, hogy az oktatás minden szintjét és formáját áthassák a fenntarthatóság, a környezet- és az egészségvédelem alapértékei. E cél elérését nagymértékben szolgálják az iskolák környezeti- és egészségnevelési programjai.

- A hazai jogszabályi háttér az **Magyarország Alaptörvénye** környezet- és egészségvédelemmel kapcsolatos paragrafusaiból vezethető le:

XX. cikk

(1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.

XXI. cikk

(1) Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

Az Alaptörvényben megfogalmazott alapelvek megvalósulását – többek között – az alábbi **jogszabályok** és intézkedések garantálják:

- A Környezetvédelmi törvény (1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól) 54. § cikkelye szerint:

(1) Mindenkinek joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére.

(2) A környezeti ismeretek terjesztése és fejlesztése (óvodai nevelés, iskolai nevelés, képzés, művelődés, iskolarendszeren kívüli oktatás és továbbképzés, ismeretterjesztés, könyvkiadás) elsősorban állami és önkormányzati feladat.

- Magyarország környezetügyi átfogó stratégiai tervdokumentuma – 1997 óta – a hatévente megújítandó Nemzeti Környezetvédelmi Program (a továbbiakban: NKP). Az NKP kidolgozásáról, céljairól, tartalmáról és megvalósításáról a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény rendelkezik. Az NKP mellékletét képezi a természetvédelem szakmapolitikai stratégiáját tartalmazó, és fő cselekvési irányait meghatározó Nemzeti Természetvédelmi Alapterv.

Az NKP-5 az elmúlt években elért eredményekre és a meglévő, illetve várható új kihívásokra tekintettel határozza meg hazánk környezeti jövőképét és céljait. Olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek végrehajtása biztosítja az egészséges környezet feltételeit, csökkenti a környezetet és az emberi egészséget károsító, veszélyeztető hatásokat a lakosság egészségi állapotának, jóllétének javítása érdekében. Az NKP-5 intézkedései a gazdaság körforgásos jellegének erősítését – a zöld átállást – célozzák, a környezeti előnyök mellett hozzájárulnak az erőforrás-függőség csökkentéséhez, a versenyképesség és a foglalkoztatás növeléséhez.

110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról hangsúlyozza a fenntarthatóság iránti közös felelősséget:

Fenntarthatóság, környezettudatosság

„A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.”

2. A KÖZOKTATÁSI STRATÉGIAI CÉLOK FIGYELEMBEVÉTELE

Az iskolai környezeti nevelési programok akkor szolgálják igazán a diákok érdekeit, ha megvalósulásuk hozzájárul a közoktatás-fejlesztés stratégiai céljainak eléréséhez.

Az élethosszig tartó tanulás megalapozása a kulcskompetenciák fejlesztése révén

A környezetről szóló tudás megszerzése során a diákok életközeli helyzetekben gyakorolják, erősítik az élethosszig tartó tanulás képességének fejlesztési folyamatában is nélkülözhetetlen kompetenciákat (pl. értő olvasás, tudományos adatgyűjtés és elemzés, szóbeli információszerzés más emberektől, kommunikációs kompetencia).

Az oktatási esélyegyenlőtlenségek mérséklése

A környezeti nevelési tevékenységek fontos elemei az esélyegyenlőtlenségek csökkentésének. A hagyományos óraszervezéstől eltérő tanulási formák sok lehetőséget adnak azon diákok érvényesülésére, fejlődésére is, akiket a hagyományos tanórai keretekben nem, vagy csak kevésbé sikerül aktivizálni, fejleszteni. A környezeti nevelés módszertani kínálatában a sajátos nevelési igényű tanulókat jól segítő módszerek is fellelhetők. A környezeti nevelés széles módszertani választéka garancia arra, hogy a környezeti nevelés keretein belül megoldható a diákokkal való differenciált foglalkozás, illetve az egyénre szabott pedagógiai módszerek alkalmazása.

Az oktatás minőségének fejlesztése

A környezeti nevelésben alkalmazott módszerek sokfélesége és nem hagyományos jellege elősegíti a tanítás-tanulás folyamatának módszertani megújítását. A környezeti nevelés jelen-, illetve jövőorientáltsága pedig segíti a tanításközpontú pedagógiából a tanulásközpontúba való átmenetet.

Az IKT (Információs és Kommunikációs Technológiák) alkalmazásának fejlesztése

A környezeti problémák globális és nemzetközi jellegéből következik, hogy már ma is számos információtechnológiára alapozott nemzetközi környezeti nevelési program,

lehetőség áll a pedagógusok rendelkezésére (pl. Science Across Europe, GLOBEprogramok). Mindezen programokba való bekapcsolódás nem csak az IKT-alkalmazások fejlesztését segíti elő a környezeti nevelés mellett, hanem – nemzetközi jellegük miatt – a nyelvtanulás előmozdítója is.

Az oktatás tárgyi feltételei javítása

A környezeti nevelés tevékenységekhez rendelkezésre álló pályázati források hozzásegítik az iskolákat a tanulás tárgyi feltételeinek és környezetének javításához.

3. AZ ISKOLA MŰKÖDÉSE KÖRNYEZETI NEVELÉSI SZEMPONTBÓL

Iskolánk épülete az angol "Claps" rendszer alapján épült. Igyekeztünk a kezdetektől otthonossá tenni, de az idő során nagyon sok felújítást kellett elvégezni rajta. A teljes tetőszigetelést, a konyha, a mosdók felújítását, a tornaterem padozatának cseréjét stb. Soha nem vártuk egyedül a fenntartótól a megoldást, minden lehetőséget megpróbáltunk mi magunk is. Pályázati pénzekből bővítettük eszközeinket, a természettudományos előadótermet szintén pályázati pénzből újítottuk fel, a két tornaterem padozatát közösen az önkormányzattal. Iskolánk lakótelepi általános iskola és ez meghatározza feladatainkat a környezeti nevelés területén is. Iskolánk a kezdetektől igyekezett a környezeti nevelési szemléletet kialakítani. Tanulóink jelentős hányada lakótelepen él.

Tantestületünk több mint fele foglalkozik rendszeresen környezeti nevelési kérdésekkel tanórákon és azon kívül is. Az osztályfőnökök minden akcióban részt vállalnak, többen alkalmanként kapcsolódnak egy-egy tevékenységhez.

Iskolánkban nagy hagyományai vannak a környezeti nevelésnek, feladatunk tennivalónk, terveink azonban egyre nőnek. Nagyon sok a nevelési helyzet a környezeti nevelés terén. Törekszünk az ökológiai szemléletmód kialakítására, továbbá arra, hogy az esztétikai, erkölcsi érzékenység, a másság elfogadása kialakuljon tanulóinkban.

A Toldi iskola minden pedagógusa tudja, hogy a személyes példa, a pedagógus gondolkodása, megszólalása, tette, minden tanuló számára követendő lehet, ennek tudatában tesszük dolgainkat. Tanítványaink életkori sajátosságait figyelembe véve igyekezünk kihasználni minden alkalmat és lehetőséget arra, hogy felhívjuk figyelmüket: akkor lehetünk igazán egészségesek, boldogok, ha környezetünk védelmére, megóvására mindenki odafigyel, tesz is érte, és nem másoktól várja a megoldást. Felnőve is harmóniában éljenek a környezettel, élvezzék annak minden szépségét, legyenek tudatos környezetvédők.

Célunk, hogy tanulóink ismerjék fel: mindenki felelős azért, hogy milyen környezetet alakít ki! Ismerjék fel, hogy a választás az ő kezükben van, a döntés jogával élhet, de legyenek képesek arra, hogy belássák szerepük van a jobb, az egészségesebb a szebb környezet kialakításában.

Célunk beláttatni azt is, hogy az energiával takarékoskodni kell, senkinek sem lehet magánügye. Iskolánk energetikai célú felújítása jól felerősíti ezen törekvésünket.

4. A KÖRNYEZETI NEVELÉS SZÍNTEREI ISKOLÁNKBAN**Tanórákon**

Az óra jellege határozza meg, hogy az adott témához hozzárendeljük a megfelelő környezeti nevelési helyzeteket.

Magyar nyelv és irodalomAlsó tagozat

A közvetlen természetes- és mesterséges emberalkotta környezetünk értékeit bemutató irodalmi alkotásokat meséken, verseken, mondákon, népdalokon keresztül is megismerik. Egy-egy táj megismerésekor legyenek képesek kifejezni érzelmeiket, lássák, hogy vannak a Földön gyerekek, emberek, akik akaratukon kívül milyen szomorú helyzetben, milyen körülmények között élnek. Értékeljük azt, hogy mi hogyan élünk, lássuk meg a szépet, a jót, de ne hallgassuk el azt, amin változtatni kell, feladatainkat így közösen meg tudjuk határozni! Anyanyelvünk gazdagságát, szépségét, a kommunikáció során fejleszteni lehet. A tanulók környezetvédelemmel kapcsolatos olvasmányokat dolgoznak fel, a kötelező olvasmányoknál kihasználják a környezeti neveléssel kapcsolatos helyzeteket. (Növények, madarak, emberek élete)

Felső tagozat

A tanulók:

- folytatják az alsó tagozaton elkezdett munkát,
- a hatékony kommunikációra törekednek,
- a környezethez való kötődést, a pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelmi témájú cikkek, könyvek feldolgozásával növeljük,
- legyenek képesek különbséget tenni a lényeges és a lényegtelen információk közötti különbségre,
- a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére tudatosan törekedjenek
- *összehasonlítás,*
- *elemzés,*
- *rajzolás,*
- *fogalmazások,*
- *szerepjáték és más drámapedagógiai módszerek*
- *verseny,*
- *problémafelvetések,*
- *viták,*
- *érvelések, stb.*

KörnyezettismeretAlsó tagozat

1-2. évfolyamon integráltan, a magyar nyelv és irodalom olvasmányaiba ágyazva valósul meg, míg 3-4. évfolyamon önálló tantárgyként jelenik meg.

Felső tagozaton természetismeret

- A tanulók ismerjék meg a hazai és távoli tájakat,

- a növények, állatok életfeltételét, szokásait,
- a védett növényeinket, állatainkat ismerjék meg, óvják azokat

Használatos módszerek:

- *megfigyelés,*
- *tanulmányi séta*
- *beszélgetés,*
- *kísérlet,*
- *adatok gyűjtése,*
- *adatok táblázatba rendezése, elemzése - grafikon készítése stb.*

Mivel a természettudományok megismerési módszereiben sok a hasonlóság, a közös elem, ezért a természettudomány (5-6.o.) a fizika (7-6. o.), a kémia (7-8. o.), a biológia (7-8. o.), a földrajz (7-8. o.)_tantárgyakat közösen elemezzük abból a szempontból, hogy környezeti nevelés terén mit szeretnénk elérni, ezért milyen szempontoknak van prioritásuk, mit várunk el a tanulóktól:

A tanulók:

- ismerjék meg a környezetre és az élő szervezetre ártalmas fizikai hatásokat, és azok megelőzését, kivédését, a csökkentés lehetőségeit,
- a fizikai kölcsönhatásokat ismerjék fel oly módon, hogy lássák az élő és az élettelen anyagok egymásra gyakorolt hatását, az ember szerepét a környezeti ártalmak kialakulásában, megelőzésében,
- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel,
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására,
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, becsüljék meg ezek gazdasági hatásait!
- Szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen környezetükben lezajló környezeti változásokról, elemezzék a természeti és társadalmi folyamatokat.
- Ismerjék meg, és legyenek érzékenyek, nyitottak a világ globális problémáira, a mérséklés lehetőségeit ismerjék meg!
Lássák be, hogy környezetünk és egészségünk védelme nem független egymástól.
- Sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat,
- ismerjék és őrizzék meg a természeti és ember alkotta szépségeket!
- Tudjanak azokról a hazai és nemzetközi szervezetekről, amelyek környezetvédelemmel foglalkoznak.
- Lássák be, hogy a Föld energiáival takarékoskodnunk kell,
- lássák be, hogy a Föld, ahol élünk, egy élő bolygó, a Naprendszerben talán az egyetlen, felelősek vagyunk érte.

Használatos módszerek:

- *egyszerű és célzott megfigyelés*
- *kísérlet,*

- *kiselőadás,*
- *kutatás,*
- *mérés, elemzés, összehasonlítás*
- *adatok gyűjtése*
- *„médiafigyelés,” stb.*

Matematika

- A tanulók váljanak képesek arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják,
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeit értelmezni, elemezni a statisztika módszereivel, az ehhez szükséges számolási készségekben szerezzenek jártasságot.
- Tudjanak adatokat táblázatba rendezni, grafikont készíteni, azt elemezni,
- tudják megbecsülni a lehetséges kimenetét egy-egy környezeti eseménynek,
- lényegkiemelő képességük fejlődjön,
- legyenek képesek a rendszerben való gondolkodásra,

Használatos módszerei:

- *számolás*
- *becslés,*
- *adatok gyűjtése*
- *mérés, elemzés, összehasonlítás*
- *táblázatba rendezés*
- *rendszerezés,*
- *következtetés*
- *analízis-szintézis,*
- *kiselőadás,*
- *kutatás,*
- *halmazelméleti módszerek,*
- *a statisztika módszerei,*
- *hasonlóság,*
- *geometriai transzformációk*

Történelem

A tanulók:

- értsék és tudják, hogyan és mikor milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet,
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségre, hogyan és miért alakultak ki a közösség szokásai,
- a hagyományok ismerete, betartása, tisztelete alakuljon ki,
- érezzék az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a globális problémák elhárításában, csökkentésében

Használatos módszerek:

- forráselemzések,
- kutatások,
- történelmi szöveg feldolgozása,
- történelmi atlaszban való jártasság megszerzése, - beszélgetés,
- drámajáték, stb.

Erkölcstan

A tanulók:

- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni,
- érezzék a felelősséget, és tegyenek is azért, hogy az utánunk jövő nemzedéknek is életteret kell hagyni magunk után.
- lássák be, minden ember személyes elkötelezettsége szükséges ahhoz, hogy a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért érvényesüljön

Használatos módszerek:

- beszélgetés,
- összehasonlítás,
- forráselemzés,
- drámajáték,
- kutatás,
- kiselőadás,
- meggyőzés

Idegen nyelv

A tanulók:

- váljanak érzékenyék a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek segítségével,
- a nyelv segítségével más ország hasonló problémáit ismerjék meg,
- más országok környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységét ismerjék meg,
- állampolgári felelősségtudatuk fejlődjön,

- segítsük elősegíteni, hogy kialakuljon tanulóinkban a nemzetközi felelősség a környezetvédelemmel szemben, - fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció

Rajz és vizuális kultúra

A tanulók:

- ismerjék fel a természeti és művészeti szépség rokonságát,
- a természet művészetábrázolásának lehetőségeit ismerjék meg, alkalmazzák azt,
- a természetes alapanyagokat ismerjék meg, alkalmazzák, használják azokat, - legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően,
- ismerjék meg a magyar népművészetet és hagyományait, tudjanak példát mondani a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulására
- a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre tudjanak példákat mondani, stb.

Használatos módszerek:

- különböző technikák alkalmazása, ábrázolása, megjelenítése
- diavetítés
- filmelemzés,
- kiselőadások, - kutatómunka
- kiállítások szervezése

Testnevelés

A tanulók:

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésünket,
- legyenek tisztában azzal, hogy a testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban,
- a teremben, az uszodában, a szabadban tartott foglalkozásokon is tapasztalják meg a környezet tisztaságának fontosságát, a környezetszennyezés ártalmaira hívjuk fel a figyelmet,
- régi magyar népi játékokat, sportokat ismerjenek meg,
- alakuljon ki bennük az igény, hogy öltözközzék, sporteszközeik lehetőség szerint természetes alapanyagokból készüljenek,
- ismerjék környezetük kiváló sportolóit, a magyar olimpikonokat

Használatos módszerek:

- gyakori szellőztetés a teremben
- szabadtéri mozgás,
- sporteszközök, ruházatuk tisztán tartása
- tisztasági csomag tartalma, cseréje

Osztályfőnöki óra

Az osztályfőnök személye és személyes példamutatása teremti meg azoknak az óráknak a hangulatát is, amelynek célja a környezeti nevelés. Az ő felkészültségén és felelősségén múlik, hogy a különböző órákon tanult ismeretek hogyan szintetizálódnak, hogyan válnak egységes egészzé a tanulók fejlődő személyiségében.

A környezet megóvására, szépítésére, otthonossá tételére, igényes, gondos alakítására való nevelésen túl a mindennapi problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt az együttes tevékenységek során a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésre. Igazán jó nevelési helyzetek alakulhatnak ki a s környezeti nevelés során pl. a fogyasztói társadalom problémáinak felismerésére, az a megoldások keresésére, kiválasztására. Pl. A táplálkozási szokások megbeszélésére, iskolai büfé, az italautomata, a menza, az osztályban, az iskolában összegyűlt szemét, anyag- és energiatakarékosságra.

Az osztály kialakított szokásrendszere, hagyományai, lehetőleg négy évre tervezett sokszínű szocializációs programja is hozzájárul ahhoz, hogy elérjük céljainkat.

Iskolánkban szelektív hulladékgyűjtést vezettünk be a tantermekben.

Hagyományaink szerint az éves programokban a következő tevékenységek szerepelnek a környezeti neveléssel kapcsolatban:

időpont	program	tevékenységek
szeptember	-Tantermek, az iskola díszítése -ősz kirándulások	-Anyaggyűjtés, rendszerezés -osztály, ill. iskolai
október	Állatok világnapja - a természettud. mk. és a DÖK közös szervezése	A tanulók kedvenc kisállataiból kiállítás
november	Egészségnevelési napok - DÖK és az osztályfőnöki mk. szervezése	-Vetélkedők, -kiállítások, -kóstolók, -előadások
december	Készülődés a télre	- Madáretetők elhelyezése, feltöltése
január	Téli kirándulás	- szánkózás
február		
március	Városismereti verseny -a természettud. mk. szervezése	

április	Föld napja - a természettud. mk. szervezése	- kiállítások, - filmvetítések, - vetélkedők, - szeméthyűjtési akciók - faültetés
május	-Madarak és fák napja -Terepgyakorlat az 5. évfolyamnak - a kihívás napja (testnev. mk.) -ballagás	-Tavaszi osztálykirándulások, - Petesmalom, v. a Kis-Balaton - a tantermek, az osztály díszítése
június	-Balatonsuli (erdei iskola) külön projekt - a tantermek előkészítése a köv. tanévre	-Kutatások, mérések, adatok összegyűjtése, a természettel harmóniában élünk - értékmegőrzés, lomtalanítás

A természettudományos munkaközösség szervezésében éves program alapján:

A következő környezeti neveléshez kapcsolódó versenyeken veszünk részt rendszeresen:

- Herman Ottó
- Madarak és fák napja vetélkedő
- Kitaibel Pál
- Apáczai Természetismereti vetélkedő

A Csodák palotája rendszeres látogatói vagyunk.

Testnevelők szervezésében:

- a Zöldpont akciói: futás, kerékpározás, gyalogtúrák

Rendszeresen részt veszünk környezetvédelemmel kapcsolatos rajzpályázatokon, célunk hogy az eddigi szép eredményeket továbbra is megmaradjanak.

Tanulmányi kirándulásokon: múzeumlátogatások, az ország különböző tájainak megismerése a cél a közösségfejlesztésen túl. A szelektív hulladékgyűjtést nevelési célnak tekintjük.

A Diákönkormányzat szervezésében hagyományos tevékenységeink:

- papírgyűjtés
- használt elemek gyűjtése
- ősszel és tavasszal
- folyamatosan

Rendszeres tevékenységeink még:

- Természetjáró túrák,
- Éjszakai csillagnézés a Zselici Fényrezervátumban
- Tájfutás
- Kenuzás

Erőforrások

A működtetővel egyeztetve minden évben olyan felújításokat kell végezni, amelyek a környezetbarát és kulturált környezet megteremtését, továbbá környezetkímélő működtetését szolgálják.

Sajnos a „nyitott” iskola minden hátrányát tapasztaljuk, mert minden hétfő reggel az udvar rendbetételével kezdődik, bár vannak kísérleteink ennek megelőzésére, de térfigyelő kamerák elhelyezése megoldaná a problémát. Az állagmegőrzés, a felújítás, a fejlesztés a rendrakás az iskola, a működtető tankerület, a tulajdonos önkormányzat közös feladata.

Feladat:

Intézményvezetési feladat

1. Rendszeresen figyelnünk kell a pályázatokat, hogy anyagi erőforrásainkat bővíteni tudjuk.
Felelős: igh.
2. A szülői szervezettel közösen keresni a megoldásokat. Felelős: of. és ig.

Tanulói feladat:

Iskolánkban minden osztálynak van az udvaron egy területe, amit nagytakarítások ideje alatt rendszeresen takarít.

Tanári feladat:

Pedagógusainknak fontos a környezeti nevelés. Nyitott munkaközösségi foglalkozásaikon rendszeresen témaként szerepel, előadásokat, vetítéseket tartanak belső önképzéseiken. A pedagógus-továbbképzéseken, ill. az egyetemen tanultakat folyamatosan átadják a többi kollégának, így igyekeznek „naprakész” tudással rendelkezni.

Versenyekre készítik fel a tanulókat, kiállításokat, vetélkedőket, kirándulásokat szerveznek.

Taneszközök:

Az iskola rendelkezik azokkal az eszközökkel, amelyek a környezeti neveléshez szorosan kapcsolódnak. Az erdei iskolákhoz, a terepgyakorlatokhoz szükséges eszközök a rendelkezésre állnak. Állagmegóvásuk közös feladat. A környezeti neveléshez folyamatosan bővül a szakirodalom, ezek megismerése és megismertetése elengedhetetlen.

Új tervek: Az osztályok között rend- és tisztasági versenyt indítani.

A tantestület minden tagjának megnyerése a környezeti nevelési munkához.

Konkrét célok:

1. Hagyományok ápolása az éves programunknak megfelelően
2. Újszerű környezeti nevelési feladatok meghatározása
3. A prevenciós munka folytatása.
4. Szaktárgyi célok: minden lehetőséget megragadni e témában, tanórán kívüli szakórák szervezése, multimédiás módszerek alkalmazása,
5. Egyeztetés az aula, a tantermek, az osztályok padozatának felújításáról

IX. ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAMUNK

1. AZ ISKOLA MŰKÖDÉSE EGÉSZSÉGNEVELÉSI, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI SZEMPONTBÓL:

Iskolánk lakótelepi iskola, ahol 7⁰⁰ órától 18⁰⁰ óráig ügyeletet biztosítunk tanítványainknak. Sokan reggeli nélkül, zsebpénzzel érkeznek iskolánkba, majd az iskolai büfében vásárolják meg a tízórait is. Az iskola minden tanulója iskolatejet kap, és pályázattól függően az 1-6. évfolyamosok gyümölcsöt is kapnak minden nap.

Van olyan tanulónk, aki napi tíz órát tartózkodik iskolánkban. Az ébren töltött idejének több mint 60%-át. Egyáltalán nem mindegy, hogy ezt az időt milyen feltételek mellett töltik el.

Szerencsére tantermeink világosak, a fűtésre nem panaszkodhatunk, a meleg napokban azonban gyakran erős a hőség. Ilyenkor nyitott ajtók mellett tanítunk, a délutáni szabadidőt pedig az udvar árnyékosabb részein, vagy játszótereken töltik tanítványaink. Az udvar fásításával, árnyékot adó lugassal próbálunk ezen változtatni. Iskolánkban nagy hagyományai vannak egészségnevelés terén.

Nemcsak a tanítási órákon (még a szentlőrinci iskolakísérlet résztvevőjeként *Születéstől felnőttkorig* tantárgy keretében nagy hangsúlyt kapott, majd folytatódott a biológia, az egészségtan más tantárgyak nevelési helyzeteivel), hanem azon kívül is megragadunk minden lehetőséget. A DÖK és az osztályfőnöki munkaközösség szervezésében rendszeresen egészségnevelési napokat tartunk. November az egészségnevelési hónapunk, de nem csak erre korlátozódik. Éves programnak megfelelően az AIDS világnapja, a dohányzás elleni világnap, és számos más, a környezeti nevelési programban meghatározott jeles napok alapján különböző tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon kihasználjuk a nevelési helyzeteket. Vetélkedőket, rajzpályázatokat, kiállításokat szervezünk. Előadókat hívunk, az iskola védőnői is segítenek.

Nagy hangsúlyt fektetünk az egészséges táplálkozásra. Tartottunk már tejtermék kóstolót, gyümölcs- és zöldségnapokat. Tanulmányi – és szabadidős vetélkedőinken gyakran az oklevél mellé gyümölcsöt kapnak ajándékba.

A mosdóinkat igyekezünk tisztán tartani. Szerencsére a dohányzás tanulóink körében nem gyakori, a személyes példamutatás, a kortárs csoportok hatása döntő jelentőségű. Hiszünk a pozitív gondolkodás, az egészséges életmód, a holisztikus szemlélet kialakításában, aminek a tanulók megismerésében is nagy jelentősége van.

A testnevelésórák tartásához jól felkészült, több szakdedzői vizsgával rendelkező testnevelő kollégánk is van.

Az osztályfőnökök is sokat tesznek az egészségnevelés terén:

- időszakonként a tanulók ültetésének megváltoztatásával az esetleges gerincferdülést szeretnénk elkerülni,
- fogorvosi vizsgálatra lehetőség szerint az osztályfőnök kíséri az osztályát, kapcsolatot tart az iskolaorvossal, a védőnővel
- az osztályfőnöki óráinak tematikájának 30 %-a egészségneveléssel foglalkozik
- a hetes feladatát ellenőrzi egészségneveléssel kapcsolatos szempontból is
- a tisztálkodásról, öltözködésről, az egészséges táplálkozásról szót ejt szülői értekezleteken a családok szokásait megismerve,

- tanítványainál szorgalmazza, hogy vegyenek részt az iskolai egészségnevelési programokban
- kirándulásokat szervez, lehetőség szerint a szülőket is bevonja,
- figyelemmel kíséri tanítványainak iskolán belüli és iskolán kívüli sportolási tevékenységeit

Célunk, hogy tanítványaink megismerjék az egészséges életmód feltételeit, a helyes táplálkozás, testmozgás jelentőségét. Az egészségre ártalmas hatásokat kerüljék el. Ne váljanak rabjává szenvedélybetegségeknek, a káros szenvedélyeknek. Utasítsák el a számukra károsat, az egészség érték legyen. Ismerjék meg a stressz-mentes életvezetés jellemzőit. Legyen választási lehetőségük, tanítsuk meg őket nemet mondani. Váljanak egészséges, boldog felnőttekké. Mindezek eléréséhez biztosítjuk a lehetőségeket az ismeretek átadásával, programok szervezésével. A prevencióra nagy hangsúlyt fektetünk.

Feladatunk

Olyan komplex egészségnevelési rendszer kialakítása, amely az egészséges életmód valamennyi színterére kiterjed:

- Táplálkozás,
- Életvitel-napirend,
- Személyi higiéné,
- Mentális egészség,
- Szexuális felvilágosítás,
- Drogprevenció - legális, illegális anyagok, (pl. dohányzás, alkohol, gyógyszer, kábítószer), minden függőség
- Viselkedési addikciók (mértéktelen tv nézés, számítógépezés, játékszenvedély
- A mindennapos testedzés

Ezek a nevelőtestület egészére irányuló feladatok. A pedagógusoknak egységes elvet kell ebben is követniük.

A megvalósulás színterei

Tanítási órákon

Minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez. Ezeket a szaktárgyi órák témafeldolgozásánál, a helyi tantervben figyelembe vettük. Célunk, hogy a pedagógusok tanítási óráikon ezeket a nevelési helyzeteket kihasználják.

Tanórán kívüli foglalkozásokon

- Napközis foglalkozások

A délelőtti tanítás szerves folytatása során a kölcsönösen jó együttműködés körülményeiben kiegészítheti a tanórai programot, ill. konkrét esetfeldolgozást. A napközi kiváló színtere a játéknak. A napközi családi jellege miatt a tanulók még nyitottabbakká válnak.

- Délutáni szabadidős foglalkozások

- sportprogramok,
- az egészségneveléssel kapcsolatos vetélkedők, versenyek, egyéb játékos foglalkozások,
- előadások orvosokkal, védőnőkkel,
- kortárssegítő képzésben részt vett tanulók foglalkozásai,
- egészségügyi szűrések,
- rajzpályázatok,
- kiállítások

- Egészségnap

- Hagyomány már, az iskola egészét átfogó előre megtervezett program iskolánkban, ami komoly szervezést, felkészülést igényel

- Hétféle iskolai programok

- sportrendezvények,
- kirándulások,
- kulturális programok,
- vetélkedők

- Erdei iskola, nyári táborok

Ezek a lehetőségek aranybányának tekinthetők az egészségnevelési, egészségfejlesztési és környezeti nevelés terén. Célunk ennek folytatása általános iskolában.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell teljesülniük:

- minden gyermek minden nap részt vesz testmozgás programban,
- minden testnevelési órán és minden egyéb testmozgási alkalmon történjen meg a:
 - keringési- és légző-rendszer megfelelő terhelése,
 - minden testnevelés órán van gimnasztika
 - helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légző torna
 - minden testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelent még az eltérő adottságú tanulóknak is,
 - a testnevelés és a sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgás-programban,
- a testmozgás –program életmód-sportokat, életminőség-sportokat is megtanít (olyan sportokat, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében),
- a testmozgás program játékokat és táncot is tartalmaz

Iskolánkban a könnyített testnevelés a tanórákon a feladatok és a terhelés differenciálásával történik.

A gyógytestnevelésre kiszűrt tanulóinkat iskolánkban utazó gyógypedagógusok erősítik.

Kapcsolataink

- Az iskolaorvossal

Az egészségügyi prevencióban az iskolaorvosnak elsőrendű szerepe van. Tanulóink minden ében iskolaorvosi és védőnői szűrővizsgálaton vesznek részt. Az iskola-egészségügyi munka célja a betegségek megelőzése, és a panaszt még nem okozó elváltozások felfedezése későbbi károsodások elkerülése céljából, valamint a krónikus beteg tanulók kiemelt gondozása. Az iskolaorvosi rendelőben egyéni illetve kockázati- vagy betegségcsoportonként kiscsoportos egészségnevelés folyik, valamint lehetőséget biztosítanak védőnői egészségnevelő előadásokra.

Az iskolaorvos minden alkalommal tájékoztatja a tanulókat arról, hogy milyen kötelező védőoltásban részesülnek, és arra is, hogy miért van erre szükség. A könnyített, vagy gyógytestnevelésre szoruló gyerekeket kiszűri, megvizsgálja a gyerekek színlátását, és a látásélességet, a tanulók aktuális orvosi kezelését ellátja.

- Szülőkkel

A feladataink megvalósulása miatt is fontos a szülőkkel való kapcsolat, együttműködés. Szülői értekezleteken, fogadóórákon is tájékoztatjuk céljainkról, az aktuális programjainkról, terveinkről a szülőket. Iskolaszintű előadásokat, szülői fórumokat szervezünk és tartunk ebben a témában.

- Családsegítő, gyermekjóléti szolgálattal

Főleg a gyermek-és ifjúságvédelmi felelősön és az osztályfőnökökön keresztül tartjuk a kapcsolatot.

- Városi rendőrkapitánysággal

A gyermekkori bűnözés, a drogprevenció kapcsán több alkalommal tartottak tájékoztatást. Bekapcsolódtunk a DADA programba, a tanulói agresszióról, a bűnmegelőzésről is tartottak már nálunk előadást a gyerekeknek. A kerékpárosok szabályos közlekedésével kapcsolatban osztályfőnöki órákon előadásokat tartottak az osztályfőnöki munkaközösség szervezésében.

- Városi sportkörökkel

- Kaposvári Sportiskola (KASI): birkózás, kosárlabda, röplabda, úszás
- Magyar Diáksport Szövetség
- Nemzeti Atlétikai program
- Adorján SE
- Zöldpont Életmód klub

Erőforrások:

- A személyi erőforrások (belső és külső) rendelkezésre állnak.

Értékelés

- Iskolagyűléseken értékeljük a Diákönkormányzat vezetésével a tanulók munkáját
- A pedagógusok munkáját az önértékelés, a munkaközösség-vezetők, az iskolavezetés a tanórai ill. az eredmények alapján értékeli, minősíti
- A pedagógiai munkának van olyan területe, amelynek hatékonyságát, eredményességét azonban nem mérhetjük azonnal és közvetlenül. Az egészségnevelési programnak több ilyen területe van. Ezek interiorizálódásához több idő kell. A megfelelő szokásrendszer kialakítása a cél, amihez türelemre, toleranciára, a mások akaratának tiszteletbe tartására van szükség.

Iskolai egészségnevelési programunknak szerves része a droprevenció.

2. ISKOLÁNK DROGSTRATÉGIÁJA A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS TÜKRÉBEN**I. Sajátosságaink**

Iskolánkban 6-14 éves korig járnak tanítványaink. Az együttélés stratégiáját mindennap gyakorolni kell.

A Pedagógiai Program meghatározza célkitűzéseinket.

A tanórákon kívül a következő sporttevékenységeket végezhetik tanítványaink a szabadidejükben:

- röplabda
- kosárlabda
- foci
- úszás
- atlétika
- tenisz
- játékos sport
- életmód szakkör (teremfutás, kenu)
- délutáni napközis szabadidős sportjátékok

Egyéb szakkörök:

- énekkar
- informatika
- matematika szakkör kicsiknek, nagyoknak
- angol-, német szakkör
- robotika szakkör
- tehetséggondozó – magyar nyelv és irodalom
- rajzszakkör

Közvetlenül a tanítás-tanuláshoz kapcsolódó tevékenységek:

- tanulmányi és egyéb versenyek

- könyvtári foglalkozások
- egyéni, ill. kiscsoportos foglalkozások:
- beilleszkedési és magatartási zavarokkal küzdő tanulók, SNI tanulók foglalkozásai
- logopédiai foglalkozások
- gyógytestnevelés
- pszichológiai tanácsadás

A DÖK programjai a mindennapi élet azon színterei, ahol tanítványaink bátran elmondhatják véleményüket, gyakorolhatják jogait és a társadalmi együttélés szabályait, a demokráciát. Iskolánknak ebben is kialakult hagyományai vannak.

Iskolánkban szerencsére nem jellemző az alkohol- és a drogprobléma. Dohányzó tanulóval is csak elvétve találkoztunk.

A nemi szabadosság sem volt jellemző. A drogprevenciót már több éve folytatjuk.

Bekapcsolódtunk a DADA programba, majd ezt követően pszichológus tartott tanítványainknak (7-8. évfolyamon) előadást a drogról. Nevelőtestületünk hisz a prevenció munkája sikerében.

Az iskolai agresszió megelőzése érdekében gyakran tartanak előadást a városi Rendőrkapitányság Ifjúságvédelemmel foglalkozó munkatársai, és gyakran kérjük iskolánk pszichológusának a segítségét is.

3. DROGSTRATÉGIÁNK

1. A legfontosabb tanulóink világának megismerése
2. A konfliktust nem elkerülni kell, hanem megoldani
3. Önismeret, önbecsülés. Ki vagyok én?
4. Én és a többiek.
5. Pozitív gondolkodás. A jó és a rossz.
6. Tervek, célok, sikerek.

Olyan utakat, lehetőségeket kell biztosítanunk tanítványainknak, hogy mindig érezzék azt, ők fontosak! Hinnünk kell, hogy elérhetik azt, amit szeretnének!

Ezért a jó szó, a dicséret, a metakommunikáció lehetőségeivel élni kell. Biztosítani kell tanítványainknak, hogy sikereket érjenek el, és tudjanak örülni egymás sikereinek is! Ismerjék a testük működését és a lélek folyamatait, életkoruknak megfelelően. A kudarcokat ne tragédiaként éljék meg, de érezzék felelősséget saját és mások tevékenysége, cselekedete, élete iránt. Hallgassuk meg őket, hagyjuk őket beszélni!

Meg kell őket tanítani arra, hogy tudjanak NEM-et mondani! Ne ítélkezzünk felettük, hanem segítsük megkeresni azt a hiányt, ami miatt a drogot választanák.

Utakat, lehetőségeket egységesen nem, hanem csak személyre szabottan lehet mutatni. Ami az egyik gyereknél eredményes, a másiknál taszító lehet. Ezért fontos, hogy megfelelően

képzett pedagógus, szakember segítse ezt a munkát. A szülőkkel is meg kell értetni, el kell fogadtatni ezt!

Tudatosítani kell, hogy életünk szerves része e probléma. Problémák nélkül nincs élet. Ez elengedhetetlen feltétele a tanulásnak. A problémának örülni kell, mert megoldása közben számtalan ötlet, lehetőség, új utak tárulnak elénk, így az élet értelmét, szépségét jobban megérjük, jobban látjuk.

Iskolánkban tehát biztonságot, feltétel nélküli szeretetet, elfogadást kell nyújtani.

Olyan légkört kell teremteni, ahol a tévedés szabadságát biztosítani kell mind a tanulói, mind a tanári oldalról.

Senki nem tévedhetetlen. Egészséges lelkiületű pedagógusok kellő önismerettel, öniróniával, őszinteséggel képesek erre.

DROGSTRATÉGIÁNKBÓL ADÓDÓ FELADATOK

FELADATOK	MÓDSZER	FELELŐS	HATÁRIDŐ
1. Tanulóink világának megismerése család veszélyeztetett v. hátrányos helyzetű tanuló esetén iskolai barátok iskolán kívüli barátok érdeklődési kör	családlátogatás, fogadó óra beszélgetés gyerekrajz fogalmazás beszélgetés megfigyelés szociometria megfigyelés beszélgetés, stb. beszélgetés, leírás szituációs játék tantárgyi lehetőségek	osztályfőnök ifj.véd. napközis nevelők gyermek- és felelős igazgató szaktanárok szülők oszt.f. szülők szaktanárok	folyamatos azonnal folyamatos
2. A pozitív gondolkodás kialakítása - konfliktuskezelés - önértékelési problémák - tanulásbeli problémák (v.milyen képességbeli) - egészségbeli gondok - családi gondok, stb. - mások elfogadása	- vita beszélgetés - ötletbörze - személyes példa - egyéni fejlesztés - szokásrendszerek ismerete - (pl. irodalmi példák, film,	minden pedagógus	folyamatos

- a hit szerepe hinni magunkban, képességeinkben - jövőkép	olvasmányélmények stb.) beszélgetés az ismétlés, a gyakorlás fontossága tanulási módszerek lehetőségek, jogaik ismerete saját korlátaink belátása tapasztalatszerzés személyes, hiteles példa példakép meghívott előadók egyéni elbeszélgetés tapasztalatcsere	osztályfőnök szaktanárok szülők szülők barátok rokonok pedagógusok DÖK	folyamatos folyamatos
3. A szülőkkal való kapcsolat erősítése • ismerni a szülők céljait, elvárásait gyermekükkel szemben • az iskolával kapcsolatos elvárásokat meg kell ismerni • szülői munkaközösség	szülői értekezlet fogadó óra alapítványi bál interjú kérdőív fókuszcsoporthoz beszélgetés SZM-foglalkozás	osztályfőnök szülő iskolavezetés szülői munkaközösség osztályfőnök iskolavezetés DÖK felnőtt vezetői gyermek- és ifj.véd felelős	folyamatos évente

X. A FOGYASZTÓVÉDELMI NEVELÉS MEGVALÓSULÁSA ISKOLÁNKBAN

1. JOGI HÁTTÉR

Az **Egyesült Nemzetek Szervezete** 1985-ös **Fogyasztóvédelmi Irányelveiben** leszögezte, hogy minden állampolgár fogyasztóként a következő alapvető jogokkal rendelkezik:

- a) az alapvető szükségleteik kielégítéséhez való jog
- b) a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozás joga
- c) a különböző termékek és szolgáltatások közötti választás joga
- d) a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretének joga
- e) a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez való jog
- f) az egészséges és elviselhető környezetben való élethez való jog
- g) a kormány irányelveinek meghatározásába és végrehajtásába való beleszólás joga
- h) a tájékozott és tudatos fogyasztóvá váláshoz szükséges ismeretek és tudás elsajátításához való jog**

Az Országgyűlés 1997. december 15-én fogadta el a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényt, melynek első része V. fejezet 17. §-a rendelkezik a fogyasztók oktatásáról:

„17. § (1) A fogyasztóval iskolai és iskolán kívüli oktatás keretében meg kell ismertetni az igényei érvényesítéséhez szükséges jogszabályokat.

(2) A fogyasztóvédelmi oktatás elsősorban állami feladat.

(3) Az iskolai fogyasztóvédelmi oktatás a Nemzeti Alaptanterv részét képezi.”

A 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról így határozza meg a köznevelés feladatát:

„... a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.”

„A tanuló életvitelébe beépülnek a tudatos fogyasztás elemei, életmódjában figyelmet fordít a környezeti terhelés csökkentésére, érvényesíti a fogyasztóvédelmi szempontokat;”

2. HELYZETELEMZÉS

Iskolánkban nagy hagyományai vannak a fogyasztóvédelemnek.

1981-től, amikor a Gáspár László névvel fémjelzett iskolakísérletbe kezdtünk, gazdálkodási tevékenységet is folytattunk, párhuzamosan több területen is.

December 13-án hagyományos Luca-napi vásárt szervez iskolánk diákönkormányzata . A papírgyűjtés, a PET palackok gyűjtése is elősegíti nevelési céljaink megvalósítását. Iskolánkban fogyasztóvédelmi szakkör is működött.

Tanítási módszereinkben hagyományként maradtak meg a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos kérdések abból a korból, amikor ez még nem volt kiemelt feladat.

1. A FOGYASZTÓVÉDELMI OKTATÁS CÉLJA

A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A cél elérését a fenntarthatóság, azon belül a **fenntartható fogyasztás** fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselője jelenti.

2. A FOGYASZTÓVÉDELMI OKTATÁS TARTALMI ELEMEI

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaiilag megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amelyek gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoznak magukban.

Szükséges a társadalmi és **állampolgári kompetenciák** kialakításának elősegítése, a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése. A szociális és **társadalmi kompetenciák** fejlesztése a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. **cselekvési kompetenciák** fejlesztése.

Fogyasztói magatartásunk sokféle hatás mentén, a szociális tanulás útján alakul, fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat. Ennek során az egyén megismeri a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, megtanulja, hogyan viselkedjen a piaci viszonyok között, hogyan legyen képes fogyasztói érdekeinek érvényesítésére a természeti erőforrások védelme mellett. A fogyasztói mintáknak a fenntarthatóság irányába történő fejlődése szempontjából a nevelés-oktatás különösen nagy jelentőségű. Mivel ismereteket kell elsajátítani, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fenntartható fogyasztás érdekében, ezért a gyermekkorban elkezdett fejlesztés döntő hatású. Amíg a kisiskolás korban leginkább jellemző fogyasztói magatartások a kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, a bizalmi elv érvényesülése, addig a kamaszkorban már megjelenik a jogérzés, kellő fejlesztés esetén a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is.

A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélénkebbek, ezért is fontos a szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba.

A napi gazdasági tapasztalatok, a gazdasági élet mind alaposabb és tudatosabb megismerése és megértése segít a fenntarthatóság eszméjének elfogadtatásában. Az emberek sokszor az olcsó, akciós termékeket részesítik előnyben, általában keveset költenek kultúrára, utazásra, erősen differenciálódnak abból a szempontból is, hogy mennyire akarnak, vagy tudnak megtakarítani.

E gyakorlattal szemben a fenntarthatóság irányába ható fogyasztói minták kialakítását segítheti a korrekt sokoldalú tájékoztatás és információ áramlás.

Az iskolai programokban a pszichológiai mozgatókra, és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni. A fenntartható fogyasztás nem annyira tudományos vagy technikai kérdés, hanem inkább az értékek választásával, a tudatos beállítódással kapcsolatos viszony.

Célunk, hogy tanítványaink tanuljanak meg választani, merjenek dönteni, legyenek tájékozottabbak a vásárlás, és a szolgáltatások útvesztőiben. Ismerjék meg a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos jogait, igazukért merjenek kiállni. Mindezt udvariasan és tisztelettudóan tegyék. Tudják, mikor, kihez kell segítségért folyamodni. Tanuljanak meg a pénzzel gazdálkodni, ismerjék meg a befektetési lehetőségeket.

Az értékek formálásában lényeges például:

- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése,
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme.

Fontos továbbá a fogyasztás során:

- a tájékozódás képessége,
- a döntési helyzet felismerése és
- a döntésre való felkészülés.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a **piac**, a **marketing** és a **reklám** szerepét, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a **minőség** és a **biztonság** szerepét a fogyasztás során, valamint a **gazdaságosságot** és a **takarékosságot**.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy az általános és a középiskola befejezésekor a diákok értsék, valamint a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás: Olyan viselkedés, melyet a szuggesztív marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának képessége és készsége jellemez.

Ökológiai fogyasztóvédelem: Az elmúlt években sokan felismerték, hogy a környezeti problémáink túlnyomó többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmunkban keresendő. Mind a javak pazarló előállítási technológiája, mind pedig fogyasztásunk gyakran ön- vagy csupán vállalati profitcélú volta, mennyisége, valamint annak összetétele hozzájárul erőforrásaink feléléséhez és természeti környezetünk elszennyezéséhez. E szemlélet a környezet szempontjait is figyelembe veszi, ökológiailag tudatos fogyasztókat nevel, akik vásárlási választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.

Környezettudatos fogyasztás: kiegyensúlyozottan dinamikus középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.

Fenntartható fogyasztás: A szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon történő felhasználása, amely a jelenleginél jobb általános társadalmi életminőséget eredményez, de közben minimálisra csökkenti a természeti források és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék, és szennyező anyagok kibocsátását az adott szolgáltatás, illetve termék teljes életciklus során, annak érdekében, hogy a jövő nemzedékek szükségletei – és egészsége – ne kerüljenek veszélybe.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

3. A FOGYASZTÓVÉDELMI OKTATÁS SZÍNTEREI AZ OKTATÁSBAN

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak. Például:

- Technika** – áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései, a reklamáció;
- Matematika** – banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások; százalékszámítás, akciók, helyi érték, pénztáros munka, nyugtaadás,
- Fizika** – mérés, mértékegységek, mérőeszközök (villany, gáz, víz mérőórák);
- Földrajz** – eltérő fogyasztási struktúrák és szokások;
- Magyar** – reklámnyelv, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái;
- Biológia** – génmódosított élelmiszerek (GMO), amíg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozás kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás, a szavatossági idő
- Kémia** – élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszer-maradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használatuk;
- Informatika** – elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem), internetes fogyasztói veszélyforrások
- Történelem** – a reklám képi nyelve és hatásai;
- Tantárgyközi projektek** – (pl. Hogyan készül a reklám? Hogyan osztom be a zsebpénzemet?).

Tanórán kívüli tevékenységek (vetélkedők, versenyek, rendezvények) Napköziben az egyik legkedveltebb társasjáték a gazdálkodj okosan.

- Iskolán kívüli helyszínek (piaci séták, üzletek, bankok látogatása)
- Erdei tábor, nyári táborok nevelési helyzetei
- Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel)
- Az iskola fogyasztóvédelmi működése (az iskola, mint fogyasztó és mint piac) az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

4. MÓDSZERTANI ELEMEEK

Az iskolai tantervbe nem a hagyományos módszertani elemekkel és merev tanórai keretek között folyó oktatásból préselünk bele még többet, hanem bizonyos **készségek fejlesztésével** a fenntarthatóság és a fenntartható fogyasztás területén. Ilyen készségek: a kritikus gondolkodás, az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás. A készségfejlesztésnek tartalmaznia kell az egyén és a társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és végrehajtás módszereit.

A fogyasztói szokásalakítás egyik fontos célja a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése és bevonása az iskolai nevelési programokba. Így a családok és közösségek fenntartható fogyasztásra való törekvése is kialakulhat.

A tudatos fogyasztóvá nevelés gyakorlatában a szülők lehetnek a pedagógus legfontosabb segítői és viszont. Amennyiben rendszeresen adunk az áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos házi feladatot, bizonyos idő után segíthetünk abban, hogy a gyerekek minél tudatosabban éljék meg családjuk fogyasztói szokásait. Az adatkezelési szabályokat betartva ismereteket gyűjthetünk a családok vásárlási szokásairól. Az információk adott esetben lehetővé teszik azt is, hogy a pedagógus pozitívan befolyásolja a család vásárlói magatartását.

A hagyományostól eltérő tanulásszervezési formák alkalmazása, projektprogramok indítása megfelelő keretet teremthet a fogyasztóvédelem oktatásának, a kritikus, független gondolkodás fejlesztésének.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször alkalmazzák, napjainkban tipikus helyi és globális problémákon keresztül.

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- Riportkészítés az eladókkal
- Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika
- Egyéni és csoportos döntéshozatal
- Helyi, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása
- Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információrögzítés csoportmunkában
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- Szimulációs játék, esettanulmány, drámapedagógiai módszerek
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása, fogyasztói kosár készítése)
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekvédelem)

XI. KATASZTRÓFAVÉDELEM

Iskolánk életében előfordult már bombariadó, amely során mindenki igyekezett nagyon fegyelmezett magatartást tanúsítani, de felmerült bennünk a kérdés: Mi van akkor, ha valóban

igaz lett volna? Az iskolában tartott tűzriadót is azóta veszi nagyon komolyan minden felnőtt, és a tanítványainkkal mindig határozottan, gyorsan hagyjuk el az iskola épületét. Éveken át részt vettünk egy-egy csapattal a Katasztrófavédelmi vetélkedőkön, ahol kezdetben jó játéknak tekintették a gyerekek, majd átértékelték a felelősséget saját magukért, társaikért.

Úgy gondoljuk, hogy az iskola egyik fontos feladata, hogy felkészítse diákjait az esetleges katasztrófák következtében előálló kritikus helyzetekben tanúsítandó értelmes, higgadt magatartásra. Ennek érdekében osztályfőnöki órákon foglalkozunk katasztrófavédelmi kérdésekkel, melyet az osztályfőnöki tanterv részletesen tartalmaz is.

Iskolánk több pedagógusa is örömmel venne részt olyan továbbképzéseken is, amely ezzel kapcsolatos, mert a prevenciót tartjuk a legfontosabbnak. Esemény esetén pedig nem a pánikkeltésnek, hanem a helyzetfelismerésen alapuló gyors cselekvésnek kell uralkodnia.

XII. BEVEZETŐ ISKOLAI KERETTANTERVEINKHEZ

Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket. A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein, és valósulnak meg a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- alsó tagozaton tematizálják a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

Az erkölcsi nevelés

A nevelésben alapvető célunk a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége.

Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra.

Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusaink ösztönözzék a tanulóinkat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra (nem csak a testnevelés tagozatos tanulók, hanem valamennyi tanulónk esetében), a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulóinkat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusaink motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT alapján pedagógusaink célul tűzik ki a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést és oktatást: a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását tanulóinkban úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerjék meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdagváltozatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulniuk, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Iskolánknak fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy tanulóink megismerjék azokat a gazdasági és

társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Iskolánknak – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítanunk, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejlesztenünk kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Célunk, hogy a tanulóink ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén.

Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében iskolánk biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

Célunk, hogy tanulóink a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. Tanulóink megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása pedagógusaink alapvető feladata. Minden pedagógusunk teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréseivel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a

megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt tanulóink csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet tanulóink új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, tanulóink testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához különösen a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- olyan szervezési megoldásokat részesítünk előnyben, amelyek előmozdítják a tanulás *belső motivációinak*, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulást úgy szervezzük, hogy a tanulók *cselekvő módon* vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;
- a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók *előzetes ismereteinek*, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére;
- az iskolai tanítás/tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésében, oktatásában) alkalmaznunk kell az *együttműködő* (kooperatív) tanulás technikáit és formáit;
- váljék iskolánkban a tanítás egyik elvévé és teendőjévé a tanulókhoz alkalmazkodó *differenciálás* a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- a *tanulók* egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmaznunk kell a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat;
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat alkalmazunk a *különleges bánásmódot igénylő*, sajátos nevelési igényű gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;
- a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárásokban alkalmazkodunk az egyes területeken *tehetséges tanulók* fejlesztési igényeihez, általában is támogatjuk a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását;
- különböző tanulásszervezési megoldásokkal az együttműködést és a *tanulási esélyek egyenlőségét* szolgáló szervezeti formákat alakítunk ki mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában.

Az eredményes tanulás segítésének elvei

Minden tanköteles korú tanulónak törvényben biztosított joga, hogy a neki megfelelő nevelésben-oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolánknak (az iskolafenntartóval, az iskola működtetőjével, a családdal, a gondviselővel, szakmai és civilszervezetekkel, partnereinkkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítania a nevelő és oktatómunka feltételeit:

- a képességek megismerése és fejlesztése, a készségek, ismeretek, tudástartalmak megalapozása, az attitűdök alakítása az 1–4. évfolyamon;
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása az iskolázás további szakaszaiban;
- az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel;
- tanulóink tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és annak valamennyi területén;
- a tanulást érintő lemaradás, illetve a tanulói leszakadás megakadályozásának érdekében tanulóink személyiségének, szociokulturális háttérének megismerése, a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- tanulóink önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon, és e tevékenység támogatása az iskolán kívül is;
- motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása;
- a sajátos nevelési igényű, akadályozott, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők elfogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megteremtése, a képességprofilhoz viszonyított haladás elismerése, a tanulásban meghatározó képességeik feltárása és fejlesztése.

Képesség-kibontakoztató felkészítés

A képességeket kibontakoztató felkészítés a személyiséget fejlesztő pedagógiai munkával és a közösségfejlesztés segítségével járulunk hozzá a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, tanulóink egyéni képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási, továbbtanulási esélyeinek növeléséhez. A képességkibontakoztató felkészítés megszervezhető integrált keretek között is, ha a közösség- és a személyiségfejlesztés halmozottan hátrányos helyzetű és az e körbe nem tartozó tanulók közös felkészítése keretében valósul meg, kiegészülve a társadalmi kirekesztés minden formáját elutasító, és a bármely oknál fogva hátrányos helyzetben lévők társadalmi beilleszkedését elfogadó és segítő magatartásformák és készségek kialakításával, az ezek alapjául szolgáló képességek kibontakoztatásával.

Kompetenciafejlesztés, műveltségközvetítés, tudásépítés

A kulcskompetenciákról

Az Európai Unióban kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában az Unió polgárai egyrészt gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, másrészt a változások irányát és tartalmát cselekvően befolyásolhatják. A tudásalapú társadalomban felértékelődik az egyén tanulási képessége, mert az emberi cselekvőképesség az élethosszig tartó tanulás folyamatában formálódik.

A különböző kompetenciaterületekben megjelenő ismeretek, készségek, és ezek háttérében a meghatározó képességek és attitűdök számos tanulási helyzetben és összefüggésben alkalmazhatók különféle célok elérésére, különböző problémák és feladatok megoldására, ezért több műveltségterülethez is köthetők. Több kompetencia egymásba fonódik, így részben fedik egymást, továbbá az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik területhez elengedhetetlen készségek formálódását, fejlődését. Hasonló egymásra építettség jellemzi a képességek kibontakoztatására és a tanulás fejlesztésére irányuló célok és az egyes műveltségterületek viszonyát. Számos olyan fejlesztési területet említhetők, amely valamennyi műveltségterületen a kialakítandó kompetencia részét képezi: ilyen például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, az együttműködés, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése, a kapcsolati kultúra, a társas tolerancia.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezését és értelmezését, megőrzését és közvetítését szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás szóban és írásban), valamint a helyes, öntudatos és alkotó nyelvhasználatot az oktatásban és képzésben, a társadalmi és kulturális tevékenységek során, a családi és a társas életben, a munkában és a szabadidős tevékenységekben, a társas valóság formálásában.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának folyamata és eredménye, amely természeténél fogva kapcsolódik az egyén kognitív képességeinek fejlődéséhez. Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez a tudásanyag felöleli a szóbeli és írásbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különböző nyelvi stílusok sajátosságainak, valamint a különféle helyzetekben a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét. Az ember rendelkezik azzal a képességgel, hogy változatos helyzetekben, szóban és írásban képes másokkal érintkezni, kommunikációját figyelemmel tudja kísérni, és a helyzetnek megfelelően tudja alakítani. Képes nyelviileg megalkotni és kifejezni saját valóságát és valóságértelmezését, a nyelvhasználaton keresztül mások valóságértelmezését megismerni és a sajátjával összevetni, összehangolni, vagy ütköztetni.

Képes a nyelvhasználat útján ismereteket szerezni és ismereteit gazdagítani, illetve új ismereteket, tudást létrehozni. Képes megkülönböztetni és felhasználni különböző típusú szövegeket, továbbá információkat keresni, gyűjteni, feldolgozni és közvetíteni. Tud

segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelően, etikusan és meggyőzően kifejezni.

A pozitív attitűd magában foglalja a társas viszonyokra érzékeny, tudatos, érdeklődő és önkritikus magatartást, a törekvést az építő jellegű párbeszédre, az igényes megnyilvánulás értékének felismerését, az esztétikai minőség tiszteletét, mások megismerésének igényét és az anyanyelv iránti felelősség vállalását. Ehhez ismerni kell az anyanyelv és a nemzeti kultúra, a nyelv és a valóság, a kommunikáció és a társas világ közötti összetett kapcsolatot, a nyelv változó-változtató természetét, másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció – az anyanyelvi kommunikációhoz hasonlóan – az alapvető nyelvi készségekre épül: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése idegen nyelven különböző tevékenységi formákban. Ilyen a hallott és olvasott szöveg értése, a szövegalkotás és az interakció szóban és írásban. Ezek a tevékenységek az élet különböző területein – oktatás és képzés, munka, családi és társas élet, szabadidős tevékenységek – az egyén szükségleteinek megfelelően folynak. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességekre és készségekre is támaszkodik, mint a közvetítés az anyanyelv és az idegen nyelv között, valamint más kultúrák megértése. A nyelvhasználó tudásszintje változhat a különböző nyelvek, nyelvi tevékenységek (hallott szöveg értése, beszédkésztség, olvasott szöveg értése, íráskésztség és közvetítő készség), valamint az idegen nyelvet használó társadalmi-kulturális háttere, igényei és érdeklődése szerint.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A kommunikatív nyelvi kompetencia lexikális, funkcionális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket, valamint szocio- és Interkulturális készségeket feltételez. Az élethosszig tartó tanuláshoz a nyelvhasználónak el kell sajátítania az önálló tanulás stratégiáit és az ehhez szükséges eszközök használatát. A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia kialakításához elengedhetetlen az olyan meghatározó bázisképességek fejlesztése, mint a matematikai gondolkodás, az elvonatkoztatás és a logikus következtetés. E kompetencia összetevőit alkotják azok a készségek is, amelyekre támaszkodva a mindennapi problémák megoldása során a matematikai ismereteket és módszereket alkalmazzunk.

A matematikai kompetencia kialakulásában, hasonlóan más területekhez, az ismeretek és a készség szintű tevékenységek egyaránt fontos szerepet töltenek be.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A matematikai ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek, struktúrák, az alapműveletek és az alapvető matematikai fogalmak, jelölések és összefüggések készség szinten alkalmazható tudását. A matematikai kompetencia azt jelenti, hogy felismerjük az alapvető matematikai elveket és törvényszerűségeket a hétköznapi helyzetekben, elősegítve a problémák megoldását a mindennapokban, otthon és a munkahelyen. E kompetencia teszi lehetővé a törvényszerűségek felismerését a természetben, és alkalmassá tesz az érvek láncolatának követésére, a matematika nyelvén megfogalmazott törvények megértésére. A matematikai műveltséghez való pozitív hozzáállás annak az igazságnak a tiszteletén alapul, hogy a világ rendje megismerhető, megérthető és leírható.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az ismereteknek és készségeknek azt a rendszerét jelöli, amelynek megfelelő szintje lehetővé teszi, hogy megfelelő ismeretek és módszerek felhasználásával leírjuk és magyarázzuk a természet jelenségeit és folyamatait, bizonyos feltételek mellett előre jelezve azok várható kimenetelét is. Segít abban, hogy megismerjük, illetve megértsük természetes és mesterséges környezetünket, és ennek megfelelően irányítsuk cselekedeteinket. A technikai kompetencia ennek a tudásnak az alkotó alkalmazása az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében. A természettudományos és technikai kompetencia magában foglalja a fenntarthatóság, azaz a természettel hosszú távon is összhangban álló társadalom feltételeinek ismeretét, és az annak formálásaért viselt egyéni és közösségi felelősség elfogadását.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A természettudományok esetében elengedhetetlen a természet működési alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek és technológiai folyamatoknak az ismerete, de ismerni kell az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásait is. Így megértjük a tudományos elméletek szerepét a társadalmi folyamatok alakulásában, valamint az alkalmazások és a technológiák előnyeit, korlátait és kockázatait a társadalomra nézve. A természettudományos és technikai kompetencia birtokában mozgósítani tudjuk természettudományos és műszaki műveltségünket a munkában és a hétköznapi életben:

- amikor új technológiákat, eszközöket, berendezéseket ismerünk meg és működtetünk,
- amikor a tudományos eredményeket a hétköznapi életben alkalmazzuk egyéni és közösségi célok érdekében, vagy természettudományos és műszaki műveltséget igénylő döntések meghozatalakor.

Az ilyen kompetenciával felvértezett ember egyaránt kritikus az áltudományos, az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes, illetve a technikát, a termelést az emberi szempontok és a környezeti fenntarthatóság fölé helyező megnyilvánulásokkal szemben. A természettudományos és technikai kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt alakít ki az emberben, aki ezért igyekszik megismerni és megérteni a természeti jelenségeket, a műszaki megoldásokat és eredményeket, nyitott ezek etikai vonatkozásai iránt, továbbá tiszteli a biztonságot és a fenntarthatóságot.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (információs és kommunikációs technológia, a továbbiakban IKT) és a technológiák által hozzáférhetővé tett, közvetített tartalmak magabiztos, kritikus és etikus használatát a társas kapcsolatok, a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: az információ felismerése (azonosítása), visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; digitális tartalomalkotás és -megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az interneten keresztül.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A digitális kompetencia az IKT természetének, szerepének és lehetőségeinek megértését, alapos ismeretét, illetve ennek alkalmazását jelenti a személyes és társadalmi életben, a tanulásban és a munkában. Magába foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat – szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás és -kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) – a szabadidő, az információ-megosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás, a művészetek és a kutatás terén.

A tanulónak értenie kell, miként segíti az IKT a kreativitást és az innovációt, ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az ezek kiszűrésére használatos alapvető technikákat, továbbá az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket és etikai elveket, valamint a szerzői jogból és a szoftvertulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi kereteket.

A szükséges készségek magukba foglalják az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. Ide tartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használata, valamint az internet alapú szolgáltatások elérése, az ezek segítségével történő keresés, az IKT alkalmazása a kritikai gondolkodás, a kreativitás és az innováció területén. Az IKT használata kritikus és megfontolt attitűdöket igényel az elérhető információ és az interaktív média felelősségteljes alkalmazása érdekében. A digitális kompetencia fejlődését segítheti továbbá az aktív részvétel a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékalapú, személyek és kultúrák közötti párbeszédre nyitott szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel, valamint a közösségi beilleszkedés feltételei. A közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amelynek révén az ember hatékony és építő módon vehet részt az egyre sokszínűbb társadalmi és szakmai életben, továbbá – ha szükséges – képes a konfliktusok megoldására. Az állampolgári kompetencia lehetővé teszi, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudást felhasználva aktívan vegyünk részt a közügyekben.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

Az állampolgári kompetencia a demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul, ahogyan ezek az Európai Unió Alapjogi Chartájában és a nemzetközi nyilatkozatokban szerepelnek, és ahogyan ezeket helyi, regionális, nemzeti, európai és nemzetközi szinten alkalmazzák. A kompetencia magába foglalja az aktuális események, valamint a nemzeti, az európai és a világtörténelem főbb eseményeinek és tendenciáinak, továbbá a társadalmi és politikai mozgalmak valós céljainak, értékeinek és törekvéseinek az ismeretét. Idetartozik az európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, valamint az európai sokféleség és a kulturális azonosság tudat fontosságának tudatosítása egyaránt.

Az állampolgári kompetencia kialakítása során olyan képességekre és készségekre is támaszkodni kell, mint a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés, valamint a megoldásuk során tanúsított szolidaritás. Ez a kompetencia magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző – helyi, nemzeti és európai – szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, továbbá a részvételt a döntéshozatalban (elsősorban szavazás útján). A pozitív attitűdök az emberi jogok teljes körű tiszteletén alapulnak, ideértve az egyenlőség, a demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség tiszteletben tartását. Pozitív attitűd a településhez, az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz és általában az Európához való tartozás tudata, a részvétel iránti nyitottság a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, valamint a felelősségérzetnek és a közösségi összetartozást megalapozó közös értékek, demokratikus elvek elfogadásának és tiszteletben tartásának kinyilvánítása. Az alkotó részvétel az állampolgári tevékenységeket, a társadalmi sokféleség és kohézió, valamint a fenntarthatóság támogatását és mások értékeinek, magánéletének tiszteletét is jelenti. A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzen a saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel és alkalmazza is őket. A kiegyensúlyozott kapcsolatok és a társadalmi életben való aktív, sikeres részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat és az általánosan elfogadott magatartási szabályok elsajátítása. Fontos az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetésmentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető fogalmak ismerete. Kíváncsi a tájékozódás az európai társadalmak kulturális és társadalmi-gazdasági viszonyaiban, továbbá a nemzeti és az európai identitás kapcsolatának a megértése is.

E kompetencia alapja az a sokféle képességre épülő készség, hogy az ember különféle területeken tud hatékonyan kommunikálni, figyelembe veszi és megérti a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereiben bizalmat kelt, és empátiával fordul feléjük. Az attitűdök vonatkozásában az együttműködés, a magabiztosság és az integritás a legfontosabb.

Nélkülözhetetlen még a társadalmi-gazdasági fejlődés, az Interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés. Az attitűd fontos része a személyes előítéletek leküzdése és a törekvés a kompromisszumra. Ide tartozik még a stressz és a frusztráció megfelelő kezelése, valamint a változások iránti fogékonyság.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetencia segíti az embert, hogy igyekezzék megismerni tágabb környezetét, és ismeretei birtokában képes legyen a kínálgató lehetőségek megragadására. Ez tudást, kreativitást, újításra való törekvést és kockázatvállalást jelent, valamint azt, hogy az egyén céljai érdekében terveket készít és valósít meg. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek, készségeknek és magatartásformáknak, amelyekre a mindennapi életben, a társadalomban és a munkahelyen szükség van.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A szükséges ismeretek egyrészt az ember személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerését, értelmezését, másrészt a gazdaság működésének átfogóbb megértését és a pénz világát érintő magabiztos tájékozódást foglalják magukban. Az egyénnek tudatában kell lennie a vállalkozások működésének pénzügyi és jogi feltételeivel is. Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint a tervezés, a szervezés, az irányítás, a vezetés, a feladatok megosztása, az elemzés, a kommunikáció, a jó ítézőképeség, a tapasztalatok értékelése, a kockázatfelmérés és vállalás, a munkavégzés egyénileg és csapatban, valamint az etikus magatartás.

A pozitív attitűdöt a függetlenség, az alkotó- és újítóképeség, a célok elérésére irányuló motiváció és eltökéltség jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerést, illetve az elképzelések, képzetek, élmények és érzések kreatív kifejezésének elismerését, befogadását mind a hagyományos művészetek nyelvén, mind a média segítségével, különösen az irodalomban, a zenében, a táncban, a drámában, a bábjátékban, a vizuális művészetekben, a tárgyak, épületek, terek kultúrájában, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgókép segítségével.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is. Ide tartozik az európai országok, nemzetek és a kisebbségek kulturális és nyelvi sokfélesége megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése is. Olyan képességek és készségek értendők ide, mint a művészi önkifejezés, a művészi érzék, a műalkotások és előadások értelmezése és elemzése, a saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása, s ez által az általános életminőség javítása. A pozitív attitűdök alapját a művészet szeretete, a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság képezi. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az azt támogató készséget, hogy a művészi önkifejezés

és a kulturális életben való részvétel révén gazdagodjon az állampolgárok önismerete, emberi kapcsolatrendszere és eligazodó készsége a világban.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az ember képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve a hatékony gazdálkodást az idővel és az információval. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását, a képességek együttesére támaszkodó készségeit a legkülönbözőbb helyzetekben alkalmazza: tanulási és képzési folyamataiban, otthon, valamint a munkában egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

Az életben jól hasznosítható, a munka- vagy karriercélok elérését szolgáló tanuláshoz az embernek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie saját képességeiről, a szükséges kompetenciákról, tudástartalmakról és szakképesítésekről. A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatásokat, támogatásokat. A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető készségek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az IKT-eszközök használata.

Ezekre épül az új ismeretek elsajátítása, feldolgozása és beépítése. A hatékony és önálló tanulás további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése. A tanulónak képesnek kell lennie a közös munkára és arra, hogy tudását másokkal megossza, saját munkáját tárgyilagosan értékelje, és szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

A pozitív attitűd a tanulás iránti belső motivációt feltételez, amelynek folyamatos fenntartásához elengedhetetlen, hogy az ember korábbi tanulási és élettapasztalatait felhasználja, új tanulási lehetőségeket kutasson fel, és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazza.

Az új Nemzeti Alaptanterv bevezetésének üteme:

Évfolyam / Év	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2021/22	NAT 2020		NAT2012		NAT 2020		NAT2012	
2022/23	NAT 2020			NAT2012	NAT 2020			NAT2012
2023/24	NAT 2020							

Tagiskolánkban az egyes tantárgyak oktatásánál az 51/2012 (XII. 21) EMMI rendelet alapján akkreditált kerettanterveket alkalmazzuk. Ezek teljes, részletes ismertetését elektronikus formában tároljuk, igény esetén a hozzáférést tagiskolánk könyvtárában, illetve az iskolatitkári irodában biztosítjuk.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A nevelőtestület a helyi nevelési programot 2024. szeptember 2-án módosította, elfogadta.

Kaposvár, 2024. szeptember 2.

[Handwritten signature]

a nevelőtestület részéről

[Handwritten signature]

a DÖK segítő pedagógusa

[Handwritten signature]

igazgató

A szülői munkaközösség vezetősége 2024. szeptember 12. napján tartott ülésén véleményezte és a benne foglaltakkal egyetértve azt elfogadta.

Kaposvár, 2024. szeptember 12.

[Handwritten signature]

a szülői szervezet elnöke

TARTALOMJEGYZÉK

I. AZ INTÉZMÉNY SZERVEZI FELÉPÍTÉSE	4
II. HELYZETELEMZÉS.....	5
III. TANTÁRGYI RENDSZER ÉS ÓRATERVEK.....	6
1. Globális tendenciák iskolánk oktató-nevelő munkájában	6
1.1 Anyanyelvi nevelés	6
1.2 Matematizáció	6
1.3 Tantárgyi koncentráció	7
1.4 A cselekvő elsajátítás.....	7
1.5 Drámapedagógiai módszerek felhasználása.....	7
2. A tantervek általános jellemzői.....	4
3. Tantárgyi rendszerünk, óraszámok a helyi sajátosságok figyelembe vételével.....	8
4. Az alkalmazható tankönyvek, tantárgyi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	13
IV. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉS FELTÉTE	14
V. ELLENŐRZÉSI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERÜNK	15
1. Az iskolai beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya.....	17
2. Az ellenőrzés értékelés más módjai	19
3. Erdei iskola	19
4. Az átjárhatóság, az iskolaváltás biztosítása.....	20
5. A magatartás értékelése	21
6. A szorgalom minősítésének tartalma.....	22
7. A tanulók jutalmazásának és elmarasztalásának elvei.....	23
VI. ELJÁRÁSI REND A HÁZI FELADAT SZABÁLYOZÁSÁRA.....	25
1. Kötelező házi feladat	25
2. Szorgalmi házi feladat	26
VII. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ HASZNÁLT MÓDSZEREK.....	28
VIII. ELJÁRÁSI REND A HÁZI FELADAT SZABÁLYOZÁSÁRA.....	29
IX. ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAMUNK	40
1. Az iskola működése egészségnevelési, egészségfejlesztési szempontból	40
2. Iskolánk drogstratégiája a személyiségfejlesztés tükrében	44
3. Drogstratégiánk.....	45
X. A FOGYASZTÓVÉDELMI NEVELÉS MEGVALÓSULÁSA ISKOLÁNKBAN	49
XI. KATASZTRÓFAVÉDELEM	54
XII. BEVEZETŐ ISKOLAI KERETTANTERVEINKHEZ	55
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	68